

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete

Avancerad nivå

Ung historia. När som helst, var som helst.

En undersökning av Sveriges radios podd P3 Historias avsnitt mellan 2017 och 2021.

Författare: Madeleine Åhlenius
Institution: Högskolan Dalarna
Handledare: Peter Reinholdsson
Examinator: Lars Båtefalk
Ämne/huvudområde: Historiedidaktik
Kurskod: AHI23V
Högskolepoäng: 30hp
Examinationsdatum: 2022-06-02

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker Open Access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open Access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten Open Access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (öppet tillgänglig på nätet, Open Access):

Ja

Nej

Högskolan Dalarna – SE-791 88 Falun – Tel 023-77 80 00

Abstract

Syftet med denna studie var att undersöka Sveriges radios podd P3 Historia och på vilket sätt som podden förmedlar historia. Detta genom att undersöka poddens historiebruk, narrativ utifrån struktur och innehåll, samt vilka metoder som används för att skapa nyfikenhet och intresse hos lyssnaren. Resultatet av undersökningen visade att P3 Historia har ett personcentrerat innehåll där kvinnliga aktörer utgör ca 50 % av poddavsnittet. Podden har ett tydligt politisk-pedagogiskt och kommersiellt historiebruk, men innehåller även inslag som tyder på ett existentiellt historiebruk. Den narrativa analysen visade att poddavsnittet har en tydlig handlingsdriven karaktär och där den inledande dramatiseringen i avsnittet, syftar till att skapa nyfikenhet och intresse hos lyssnaren.

Nyckelord: Podd, Poddradio, populärhistoria, historiebruk, narrativ, anakronism

1. INLEDNING	4
1.1 SYFTE	5
1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR	6
2. METOD OCH MATERIAL	6
2.2 NARRATIV METOD	7
3. TEORETISKT RAMVERK	8
3.1 KLAS-GÖRAN KARLSSONS TYPOLOGI	8
3.1.1 Politisk-pedagogiskt historiebruk	11
3.1.2 Kommersiellt historiebruk	12
3.2 PETER SEIXAS OCH TOM MORTON – THE BIG SIX	12
3.2.1 Continuity and change	14
3.2.2 Historical perspectives	15
4. TIDIGARE FORSKNING	16
4.1 POPULÄRHISTORISKT PERSPEKTIV	16
4.2 PODDRADION SOM VERKTYG FÖR ATT FÖRMEDLA NÅGOT	21
5. BAKGRUND	26
5.1 PODDRADIO	28
5.2 P3 HISTORIA	29
6. RESULTAT	32
6.1 P3 HISTORIAS HISTORIEBRUK	32
6.2 HEDVIG ELEONORA – DROTTNING, ÄNKA OCH MAKTSPELERSKA	35
6.3 ANAKRONISMENS FUNKTION OCH KONSEKVENSER	40
6.3.1 Tonåring	40
6.3.2 Mobbning	42
6.3.3 Matriark	43
7. DISKUSSION	44
8. SAMMANFATTNING	51
REFERENSLISTA	53
KÄLLOR	53
LITTERATUR	53
BILAGA	56

1. Inledning

Intresset för populär historia upplevs vara stort i dagens samhälle med tanke på det stora och breda utbudet som finns att tillgå. Förutom i böcker och tidskrifter så har den populärhistoriska spridningen överförts till andra medier så som TV-serier, dokumentärer, spelfilmer, och poddradiokanaler. TV-kanaler så som *The History Chanel*¹ och *Viasat History*² är även två exempel på plattformar där det nästintill uteslutande sänds historiedokumentärer varje dag. Förutom kritikerrosade historiebaserade tv-serier som *Vikings*, *Chernobyl*, *The Crown* och *Britannia* så har även svenska serier så som *Vår tid är nu*³ och *Historieätarna* varit uppskattade.

I en artikel ur *Dagens Nyheter*, *Historia är den nya hitten*, lyfter journalisten Johanna Paulsson hur historien idag kan förmedlas på flera sätt genom olika underhållningsplattformar. Konstutställningar där besökarna genom en mobilapplikation får en ljudpresentation över motivens historiska framställning, musiker som skapar album med historiebaserat textinnehåll och komiker som berättar om historiska händelser på ett roligt och förlöjligande sätt, är några av de exempel som Paulsson lyfter fram. Hon poängterar att trots den till synes, som hon själv uttrycker det, faktaresistenta och korkade värld vi lever i idag så är historieämnet hetare än någonsin.⁴ Den upplevelsebaserade populärhistorien är den som uppfattas som mest publikdragande, och det kanske går att koppla samman med 1990-talets markanta ökning av det allmänna historieintresset. Under den här tiden återupplivades detta intresse som en konsekvens av världens omvälvande händelser. Människorna började bli mer intresserade av att ta del av historien och de började samtidigt skapa ett känslomässigt engagemang för olika historiska händelser, som de själva kunde uppleva en form av delade erfarenhet med. Det var under 1990-talet som

¹ The History Chanel, <https://www.historytv.se/sv> (hämtad 2022-05-12)

² Viasat History, <https://www.viasatworld.com/brands/viasat-history/> (hämtad 2022-05-12)

³ Vår tid är nu, <https://www.svd.se/a/X8o1qW/karlek-med-stort-k-i-nya-var-tid-ar-nu> (hämtad 2022-05-12)

⁴ Dagens Nyheter, *Historia är den nya hitten*, <https://www.dn.se/kultur-noje/historia-ar-den-nya-hitten/> (hämtad 2022-05-10)

människorna också började uppmärksamma känslan av att de kunde påverka de här händelserna som var så mycket större än de själva.⁵

I takt med globaliseringsprocessen som pågick från slutet av 1960-talet fram till 1990-talet ökade även den teknologiska tillgängligheten och användbarheten, och har därefter bara fortsatt öka. Medieprodukter blev billigare och mer funktionella att framställa, och i samband med detta skapade den tekniska utvecklingen nya möjligheter för människorna i samhället att få tillgång till historia. Spridningen och konsumtionen av historia ökade på så sätt markant och resulterade även i en större efterfrågan på produktionen av historia.⁶ Bland annat podden är en av de medieprodukter som har blivit ett populärt och lättillgängligt verktyg i vardagen, främst hos unga, för att lyssna på olika typer av berättelser. I en undersökning av *Statista* från 2019 visade resultatet att 80 % av de som lyssnar på poddar är unga personer mellan 18-29år. Hälften av de unga konsumenterna lyssnade minst en gång i veckan och 20 % lyssnade på en podd varje dag. Resultatet visade även att de som lyssnar på poddar gör det genom sina smarttelefoner, antingen i hemmet eller om de är på väg någonstans, exempelvis i bilen eller på tåget.⁷ I och med det växande historieintresset, den ökande efterfrågan av populärhistoriska framställningar och den tekniska utvecklingen och ökade tillgängligheten, blir det på så sätt intressant att undersöka *Sveriges radios* podd P3 Historia och hur de använder sig av podden som verktyg för att förmedla historia.

1.1 Syfte

Föreliggande studie syftar till att undersöka podden P3 Historia och på vilket sätt de förmedlar historia. Utifrån detta syfte har följande frågeställningar skapats:

⁵ Holmqvist, Fredrik, 2016, *Populärhistoriens tjusning och kraft – Peter Englund och herman Lindqvist i svensk historiekultur 1988-1995*, s. 65

⁶ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 67

⁷ Statista, 2017, *Podcasts: Usage – Price Sensitivity – Ad Acceptance*

https://cdn.statcdn.com/static/mail/attachments/Podcasts_Whitepaper_EN_2017.pdf?utm_campaign=c1c16108b0-All_info_DMO_eComEN16&utm_medium=email&utm_source=Infographic%20Newsletter&utm_term=0_666fe64c5d-c1c16108b0-296293689 (hämtat 2022-05-24)

1.2 Frågeställningar

1. På vilket sätt synliggörs P3 Historias historiebruk med avseende på perioder/tider, plats, personer, teman och kön?
2. Går det att urskilja ett mönster i poddavsnittens narrativ och på vilket sätt visar sig detta i berättelsen?
3. Vilka metoder använder sig P3 Historia av för att skapa nyfikenhet och intresse hos lyssnarna att vilja lyssna på poddavsnittet?

2. Metod och material

För att svara på den första frågan av undersökningen användes en kvantitativ insamlingsmetod i syfte synliggöra P3 Historias historiebruk. I detta sammanhang syftar begreppet synliggöra till att lyfta fram den sammanställda och övergripande informationen om P3 Historia, för att på så sätt skapa en uppfattning om på vilket sätt de brukar historien. Materialet som har använts är hämtad från *Sveriges Radios* hemsida. På hemsidan presenterades först huvudsyftet med podden som efterföljdes med en uppgrändning av kategorier där de har samlat poddavsnittet efter årtal och tema.⁸ P3 Historias periodiseringskategorierna börjar från *f.kr-1400-tal* och därefter fortsätter de uppgrändas per århundraden som börjar vid *1500-tal* och slutar vid *1900-tal*. Temakategorierna har P3 Historia benämnt som *Härskare, Konst och kultur, Banbrytare* och *Svenska kunligheter*. Informationen som därefter granskades från hemsidan, gällande antalet poddavsnitt som har publicerats samt vilken historia det är som berättas, behandlar perioden 2017-2021. Detta i syfte att konkretisera undersökningsområdet. Eftersom P3 Historia publicerar ett poddavsnitt varannan vecka under tiden denna undersökning genomförs, skapar den här avgränsningen en tydligare början och ett tydligare slut i undersökningsmaterialet.⁹

I syfte att svar på vilken del av världen som den största andelen historiska berättelser härstammar från har en egen kategorisering skapats för att redovisa informationen. Eftersom resultatet visade att P3 Historia har ett personcentrerat innehåll sammanställdes även könsfördelningen mellan poddavsnittet med egna kategorier.

⁸ Sveriges Radio, *Om P3 Historia*, 2017-03-30 (hämtat: 2022-04-13)

⁹ Denscombe, Martyn, 2018, *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, s. 347

Inga befintliga kategorier fanns att tillgå på SR:s hemsida som redovisar fördelningen mellan plats och kön. Kategorierna för den geografiska spridningen döptes efter de olika världsdelarna: *Europa, Asien, Afrika, Amerika* och *Oceanien*. Poddavsnitten placerades därefter inom passande kategori och strukturerades upp med hjälp av en tabell.

2.2 Narrativ metod

För att besvara studiens andra och tredje frågeställning har även en kvalitativ metod använts. Detta i syfte att analysera P3 Historias sätt att skapa ett avsnitt och berätta om en historisk berättelse, samt undersöka vilka metoder de använder för att få lyssnarna intresserade och nyfikna att vilja lyssna vidare. Som utgångspunkt i analysen har 3 huvudinslag uppmärksammats som viktiga delar i poddavsnittens mönster kring uppbyggnad. Ordet mönster i används i detta sammanhang för att förtydliga vilka delar som är centrala vid skapande av poddavsnittet och kommer presenteras närmare nedan.

Det första inslaget handlar om på vilket sätt P3 Historia inleder berättelsen, den så kallade *hooken*. Hooken kan vara konstruerad på olika sätt men har i regel sin utgångspunkt i huvudpersonens mest händelserika del i livet, som exempelvis berättar om en stor tragedi, sorg, ett spänt läge etcetera. Inledningsvis i det analyserade poddavsnittet dramatiseras en tragisk händelse i huvudpersonens liv som skapar ett dilemma för dennes framtid. Hooken presenteras således på ett sätt som gör att den som lyssnar måste lyssna vidare om hen vill förstå hur personen har hamnat i den situationen.

Det andra inslaget av den kvalitativa analysen behandlar poddavsnittets handlingsdrivna karaktär. I denna del har således narrativet, det som berättas, undersökts i syfte att identifiera vilken del av den historiska personens liv som P3 Historia väljer att ha med i avsnittet. Det handlar även om att undersöka på vilket sätt som historien berättas för att skapa nyfikenhet och intresse hos lyssnarna.

Det tredje inslaget behandlar poddförfattarens användning av anakronistiska ord. Syftet med detta är att identifiera i vilket sammanhang orden används för att berätta historien. I en diskuterande analys har jag därefter reflekterat över orden och hur de

kan skapa eventuella konsekvenser utifrån förståelsen av den historiska tiden, men också vilka historiedidaktiska fördelar det kan ha.

Valet av poddavsnittet som analyserades, *Hedvig Eleonora – drottning, änka och maktspeleska*, utgick dels från resultatet av den kvantitativa delen av studien, dels utifrån hur avsnittet hamnar i relation till historieundervisning, det vill säga svensk historia. Chansen är större att förkunskaper om personerna och om händelsen finns om de behandlar svensk historia än om personen eller händelsen härstammar från en annan del av världen. Trots att kopplingen till undervisning inom historieämnet inte är huvudsyftet med denna undersökning så finns det fortfarande en relevans i detta avseende.

3. Teoretiskt ramverk

I föreliggande studie är det två teorier som jag kommer att förhålla mig till, och som jag tror kan komma att ha stor relevans och för undersökningens resultat. Den första teorin utgår från Klas-Göran Karlssons typologi inom historiebruk, där särskilt fokus kommer att riktas mot det han kallar för det *politisk-pedagogiska* och det *kommersiella* historiebruket. Den andra teorin utgår från konceptet *The Big Six* som Peter Seixas och Tom Morton har konstruerat med utgångspunkt i den historisktänkande traditionen. De koncept som jag kommer att rikta störst fokus på är dem de kallar för *continuity and change* och *historical perspectives*. Nedan kommer Karlssons och Seixas och Mortons teorier att beskrivas närmare.

3.1 Klas-Göran Karlssons typologi

Historiebruk har under 2000-talet blivit ett centralt begrepp inom både forskning och undervisning. Av den anledningen blir det intressant att lära sig hantera och förhålla sig till historiebruksanalys och det konkreta historiebruk som finns i samhället.¹⁰ Det är dock viktigt, enligt Karlsson, att det finns en förståelse av att historiebruk inte rör allt som har med historia att göra. Samtidigt som historiebruk

¹⁰ Karlsson, Klas-Göran, 2014, "Historia, historiedidaktik och historiekultur – teori och perspektiv", s. 71

inte enbart ska tolkas som en instrumentalisering av historia som kräver källkritisk förmåga för att förstå sig på.¹¹

Historia har brukats och fortsatt brukas på olika sätt i olika samhällen och tidsperioder. Karlsson har således skapat en typologi av historiebruk som har större relevans utifrån nutidens 2000-talssamhälle. Den utgår från fyra grundkategorier: *behov*, *bruk*, *brukare* och *funktion*.¹² I tabellen nedan presenteras den övergripande strukturen för Karlssons typologi efterföljt av en presentation av de mest centrala attributen hos varje historiebruk. Då studien kommer att fokusera på det politisk-pedagogiska och det kommersiella historiebruket kommer de att presenteras närmare i ett eget avsnitt.

Tabell 1. Karlsson typologi över historiebruk.¹³

Behov	Bruk	Brukare	Funktion
Upptäcka, rekonstruera	Vetenskapligt	Historiker, historielärare	Verifiering, tolkning
Minnas, glömma	Existentiellt	Alla	Orientering, förankring
Återupptäcka	Moraliskt	Välutbildade, engagerade skikt	Rehabilitering, restaurering
Uppfinna, konstruera, övertyga	Ideologiskt	Intellektuella, politiska eliter	Legitimering, rationalisering
Glömma, utplåna	Icke-bruk	Intellektuella, politiska eliter	Legitimering, rationalisering
Illustrera, offentliggöra, debattera	Politisk-pedagogiskt	Politiker, pedagoger	Instrumentalisering, politisering
Öka historiens värde, göra ekonomiska vinster	Kommersiellt	Verksamma inom reklam och ekonomi	Kommersialisering

Det han kallar för *vetenskapligt* historiebruk är det som skiljer sig mest åt bland de andra bruken. Karlsson skriver att detta bruk i regel kräver exklusiva färdigheter och professionella kunskaper hos sin utövare, vilket de andra bruken sällan gör. Det behandlar främst forskare eller andra som arbetar med historia som använder sig av och söker upp historiska källor eller artefakter, för att skapa en så korrekt bild som

¹¹ Karlsson, Klas-Göran, 2014, s. 70

¹² Karlsson, Klas-Göran, 2014, s. 72-73

¹³ Karlsson, Klas-Göran, 2004, "Historiedidaktik: begrepp, teori och analys", s. 56

möjligt av vad som verkligen har hänt. Syftet med detta historiebruk är att granska, omtolka och ifrågasätta tidigare accepterad historia.¹⁴

Existentiellt historiebruk beskriver Karlsson vara i grunden präglad av minnesfunktionen, vilket handlar om att försöka skapa en identitet utifrån exempelvis etnicitet, nationalitet, konflikter och traumatiska historiska upplevelser. Genom att minnas eller att glömma historiska händelser kan detta historiebruk antingen inkludera eller exkludera människor i en gemenskap eller en gemensam identitet.¹⁵

Ett *moraliskt* historiebruk går tydligt att koppla samman med maktutövning i historien och missnöjet över hur denna makt har utövats och fortsatt utövas. Syftet är bland annat att ifrågasätta historiska händelser för att återupprätta olika grupper eller den enskilda individen genom att belysa orättvisor.¹⁶

Ideologiskt historiebruk syftar till att använda historien utifrån en politisk agenda. Det kan exempelvis handla om att legitimera den egna politiska uppfattningen och är därav ett vanligt historiebruk inom diktaturer eller i länder där ett fåtal partier styr. Det ideologiska historiebruket kan även användas åt motsatt håll för att motivera varför en politisk uppfattning är ett bättre alternativ än den som styr. Enligt Karlsson baserar det här historiebruket historien utifrån det som passar den politiska uppfattningen och inte utifrån vad som är historiskt sant.¹⁷

Det Karlsson kallar för *icke-bruk* av historien kopplas ofta samman med det ideologiska historiebruket då syftet även här är att rationalisera och legitimera. Det kan exempelvis handla om att viss historia kan skada det egna intresset, ofta det politiska, och på så sätt ska den historiska dimensionen förträngas eller ignoreras. Det kan även handla om en ambition att samhället inte ska legitimeras med hjälp av ett kulturarv eller historia, utan snarare utifrån specifika socioekonomiska förhållanden i samtiden eller om framtiden.¹⁸

¹⁴ Karlsson, Klas-Göran, 2014, s. 78

¹⁵ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 57

¹⁶ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 58

¹⁷ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 59

¹⁸ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 61

3.1.1 Politisk-pedagogiskt historiebruk

För att förstå det politiska-pedagogiska historiebruket delar Karlsson upp begreppet utifrån det politiska och det pedagogiska perspektivet. Den politiska delen av historiebruket grundar sig i att brukaren ställer relevanta och intressanta frågor i nutiden, för att debattera utifrån direkt jämförbara händelser i det förgångna. Syftet med detta, enligt Karlsson, är att söka och finna vägledning inför politiska beslut, eller att söka efter redskap som kan erhålla politiska fördelar. Jämförelseobjekten som används är inte slumpmässigt utvalda eftersom de utgår från politiska, moraliska och emotionella laddningar, vilket ofta gör förekommande debatter intensiva.¹⁹ Objekten kan vara valda utifrån positiva eller negativa utgångspunkter, men handlar oftast om negativa och oacceptabla historiska händelser. Karlsson poängterar dock att detta bruk av historien stundom kan anta problematiska former när jämförelserna är inadekvata. I ett exempel beskriver han hur en svensk partiledare, i sitt missnöje mot Sveriges anslutning till den europeiska monetära unionen, jämförde detta med Adolf Hitlers planer kring en europeisk ekonomisk integration. Olikheterna i dessa jämförelser blir således av betydande roll och måste ses över, menar Karlsson.²⁰

Den pedagogiska aspekten i historiebruket kan, likt den politiska aspekten, beskrivas som ett verktyg för att förmedla kunskaper mellan dåtid och nutid. Historien brukas på så sätt med en utgångspunkt i att det på ett eller annat sätt kan gynna nutiden. Karlsson betonar även här att det finns tendenser till att likheterna mellan de nutiden och det förgångna överbetonas på bekostnad av dess olikheter. Inom historieundervisning är det dock ofta som historiens olikheter och likheter, i relation till nutiden, ställs mot varandra i analyserande och reflekterande syfte. I undervisningssammanhang blir även jämförelser i relation till frågan: varför skapar vissa individer eller grupper historia vid en speciell tidpunkt eller en speciell situation? viktig.²¹

¹⁹ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 62-63

²⁰ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 63

²¹ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 63-64

3.1.2 Kommersiellt historiebruk

Det kommersiella historiebruket används oftast i samband med att sprida historien till den breda massan. En ökad efterfrågan på historia har skapat möjligheter för film, TV, fiktionslitteratur och populärhistoriska tidskrifter att skapa en stor marknad. I likhet med det politisk-pedagogiska historiebruket är emotionellt laddade händelser i historien särskilt användbara. Karlsson ger förslag på detta genom att framhäva 1990-talets mest omtalade filmer med förintelsen som tema, *Schindler's list* och *La vita é bella*. Problematiken i detta fall, menar han, kan vara att den amerikaniserade versionen av förintelsen speglar vissa kommersiella föreställningar om berättelsen som kan vara svåra att föreställa sig, som ett lyckligt slut. Det är då av vikt, utifrån ett historiedidaktiskt perspektiv, att framgångsrik historieförmedling anpassas efter sin historiska kontext.²²

3.2 Peter Seixas och Tom Morton – The Big Six

De 6 koncepten som Seixas och Morton har definierat, grundar sig i historiskt-tänkande traditionen. En historiker som ska berätta om historien måste lösa problematiken, enligt författarnas definition, utifrån tre aspekter: *distance*, *choice* och *interpretive lens*. Den första aspekten, *distance*, beskriver relationen mellan nutiden, i vilken historikern befinner sig, och dåtid, det som inte längre existerar. *Choice* beskriver vilka avvägningar som historikern måste göra för att skapa ett sammanhang och en meningsfullhet till den historiska berättelsen. Den tredje aspekten, *interpretive lens*, representerar historikerns tolkning av historien utifrån vem hen är utifrån sina erfarenheter. Det är när lösningen mellan de här tre aspekterna har hittats som historien skapas.²³

Till varje koncept har Seixas och Morton konstruerat vad de beskriver som *guideposts*. De menar att koncepten måste bemötas utifrån olika tankesätt som i sin tur kan skapa en bredare förståelse för den historia som koncepten appliceras på.²⁴ Det första konceptet som de beskriver är *historical significance*, och för att möta detta ställer de sig frågan: hur avgör vi vad som är viktigt att lära sig om det

²² Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 64

²³ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, *The Big Six: Historical thinking concepts*, Nelson Education, Toronto, s. 2

²⁴ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 8

förflutna? Enligt Seixas och Morton kan detta exempelvis handla om att se över resultaten av en förändring som människor, händelser eller utveckling har gjort, och som har inneburit stora konsekvenser för många människor över lång tid. Det kan även handla om att händelserna, utvecklingen eller människorna genom konsekvenserna har avslöjat ett problem kring frågor i historien eller frågor kring nutiden. Seixas och Morton beskriver även att historisk signifikans kan konstrueras när utvecklingar, människor och händelser visat sig ha en meningsfull betydelse för den historiska berättelsen. De poängterar även att den historiska signifikansen varierar utifrån olika grupper och över tid.²⁵

Det andra konceptet de beskriver är *evidence* och till detta ställer de frågan: hur vet vi vad vi vet om det förflutna? Här menar de bland annat att historia är tolkningar baserade på slutsatser som är tagna utifrån de primära källorna, vilket kan vara anteckningar, bilder eller målningar, artefakter eller liknande. Slutsatserna får dock aldrig stå själva utan bekräftas med hjälp av andra primära eller sekundära källor. Seixas och Morton lyfter även i detta koncept att en källa bör analyseras utifrån den världsbild som råder vid den aktuella tiden för att skapa förståelse för den historiska miljön.²⁶

Continuity and change är det tredje konceptet, och en av dem som denna studie kommer att fokusera på. Därav kommer konceptet att förklaras närmare i ett eget avsnitt.

Cause and consequence, vilket är det fjärde konceptet, inleds med frågan: vad orsakar händelserna, och vilka konsekvenser medför de? Seixas och Morton förklarar att orsakerna är de som leder till att en viss historisk händelse sker, men beroende på orsakernas inflytande är vissa viktigare än andra. Händelserna i sin tur är resultatet av två samspelande faktorer: historiska aktörer som vidtar åtgärder som därav orsakar händelsen, och de politiska, ekonomiska, sociala och kulturella förhållanden som aktören verkar i. Seixas och Morton skriver även att de kan vara viktigt att ha en förståelse för att aktörerna inte alltid kan förutse effekten av deras handlingarna som i sin tur kan skapa oavsiktliga konsekvenser, och skulle en enskild

²⁵ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 12

²⁶ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 40, 42-43

åtgärd eller ett villkor ändras hade utfallet av händelsen blivit annorlunda. På så sätt går det att förstå att historiens händelser inte är oundvikliga.²⁷

Det näst sista konceptet är *historical perspectives*, som också kommer att vara i fokus till föreliggande studie. Konceptet kommer att beskrivas närmare i ett eget avsnitt.

The ethical dimension är det sista konceptet i Seixas och Mortons the big six. Här ställer de sig frågan: hur kan historien hjälpa oss att leva i nutiden? De förklarar att författare som skriver om de historiska berättelserna gör etiska bedömningar, både explicita och implicita. Åter igen blir det viktigt i detta koncept att motiveringarna till de etiska bedömningarna inte resoneras utifrån en nutida världsuppfattning, om vad som var rätt eller fel i det förflutna.

The past is a foreign country, they do things very differently there.²⁸

Historien kan användas för att skapa välgrundade bedömningar om nutida frågor, men endast om det finns en förståelse för att lärdomarna av det förflutna även har sina begränsningar i nutiden.²⁹

3.2.1 Continuity and change

Den inledande frågan till Seixas och Mortons tredje koncept lyder: hur kan vi förstå historiens komplexa förändringar?³⁰ De förklarar att kontinuitet och förändring i historien är sammanvävda, ingen utesluter den andra utan de kan existera tillsammans. Periodisering kan vara ett sätt att organisera tänkandet kring kontinuitet och förändring, vilket är en tolkningsprocess där det avgörs vilka händelser eller utvecklingar som utgör en viss period av historien.³¹

Figur 1. Seixas och Mortons förklaring av sammanvävningen mellan kontinuitet och förändring.³²

²⁷ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013. s. 102

²⁸ I relation till den etiska dimensionen använder sig Seixas och Morton av denna öppningsreplik till L.P Hartley's novell *The Go-Between* från 1953

²⁹ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 168-169

³⁰ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 74

³¹ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 81

³² Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s.

Interwoven

Att beskriva en historisk händelse utifrån en kronologisk ordning har länge varit motiverat utifrån att det annars inte går att förstå den historiska händelsens helhet, en orsak leder till en annan. Men genom att ställa rätt frågor och söka efter en förändring där det finns en konstaterad kontinuitet i historien, går det att utforska de historiska händelsernas komplexitet. Ett exempel skulle kunna vara att män fortsatt har en mer privilegierad ställning i samhället, genom exempelvis högre löner och att de i regel har lättare att få jobb, samtidigt som jämställdhetsfrågan blir alltmer uppmärksammas. Eller att rasism utifrån gamla värderingar fortfarande förekommer i det framväxande mångkulturella samhället.³³ Förändring i historien är en process som har varierande takt och mönster, vändpunkterna är de ögonblick där förändringsprocessen ändrar riktning eller tempo. De lyfter även att framgång och nedgång är en bred utvärdering av förändring över tid, och beroende på effekterna av förändringen kan framsteg för en person betyda nedgång för en annan. En förändring kan antingen resultera i exempelvis säkerhet, jämställdhet eller välstånd, men den kan även innebära orättvisor, förtryck eller förstörelse. På så sätt kommer det förflutna, och därmed historieskrivningen, att framstå som både bekant och främmande.³⁴

3.2.2 Historical perspectives

Det här konceptet utgår från frågan: hur kan vi skapa en större förståelse för dåtidens människor? De förklarar att det måste finnas en förståelse för att det existerar en mängd skillnader och olikheter mellan den världsuppfattning som nutidens människor har, och hur världsuppfattningen såg ut för dåtidens människor. Att tillämpa ett historiskt perspektiv handlar således om att berätta om det främmande förflutna genom dåtidens människors glasögon.³⁵ Av den anledningen är det viktigt

³³ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 82

³⁴ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 83

³⁵ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 138

att undvika presentism, att nya idéer kopplas samman med det förflutna. Det handlar även om att med försiktighet antyda hur personer i ett annat historiskt sammanhang tänkte eller kände. När antaganden om känslor och tankar görs finns risken att nutidens värderingar och ideologier överförs till det historiska sammanhanget och skapar en felaktig bild av den. Seixas och Morton beskriver docka att det till viss del går att göra vissa antaganden, som exempelvis att en person som brändes på bål måste ha känt smärta.³⁶ Det är också viktigt, enligt författarna, att skapa en förståelse för att de historiska aktörerna förstår en händelse utifrån olika perspektiv. Det är när de olika perspektiven granskas som en historisk händelse kan bli begriplig för nutiden.³⁷

4. Tidigare forskning

Det har varit svårt att hitta tidigare forskning som behandlar ett liknande undersökningsområde som föreliggande studie ämnar studera. I detta avseende har området i stället bemöts utifrån liknande perspektiv för att på så sätt skapa en relevant grund. Där har studier om populärhistoriska tidskrifter varit relevanta, då de presenterar historien utifrån liknande förutsättningar som P3 Historia gör. Även studier som behandlar poddradion som ett verktyg i syfte att förmedla något har varit relevanta, då det är av relevans för hur P3 Historia använder sig av podden för att förmedla historiska berättelser.

4.1 Populärhistoriskt perspektiv

I en studie av Robert Thorp, *Popular history magazines and history education*, diskuteras och analyseras populärhistoria och på vilket sätt det skulle kunna användas som en källa till historisk information i historieundervisningen. Thorp motiverar relevansen av studien utifrån två utgångspunkter: att det går att anta att tidskrifterna konsumeras av både elever och lärare, samt att det skulle kunna påstås att de populärhistoriska tidskrifterna formar en slags mellanväg mellan populär- och akademisk historia.³⁸

³⁶ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 144

³⁷ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 147

³⁸ Thorp, Robert, 2015, *Popular history magazines and history education. Historical Encounters: A journal of historical consciousness, historical cultures, and history education*, s. 102

Studien låg till grund för att främja en transnationell och mediekritisk kompetens inom europeisk historieutbildning genom att använda sig av populärhistoriska tidskrifter. Där valdes 5 olika populärhistoriska tidskrifter från 5 olika europeiska länder (Sverige, Storbritannien, Polen, Spanien och Tyskland) i syfte att analysera på vilket sätt de berättar om historia.³⁹ De artiklar som valdes för analys behandlar Första Världskrigets utbrott. Thorp poängterar i texten att alla artiklar är rikligt illustrerade, men att varken bilder eller faktarutor har tagits med, utan fokus har varit att analysera innehållet i huvudartikeln.⁴⁰

Resultatet av studien redovisades utifrån tre teoretiska utgångspunkter: *content*(innehållet), *teleological uses of history* (teleologiskt historiebruk) och *narratologic uses of history* (narratologiskt historiebruk). I den första delen som utgick från det historiska innehållet, berättar Thorp att de 5 olika populärhistoriska tidskrifterna hade en mångsidig bild av varför kriget bröt ut. I den brittiska artikeln hävdade författaren att det var mordet på den österrikisk-ungerske arvtagaren Franz Ferdinand och hans hustru den 28 juni 1914 som utlöste kriget. Författaren för den tyska artikeln började på liknande sätt med att presentera skottet i Sarajevo, men hävdar även att det fanns mer komplexa orsaker till krigets utbrott. Författaren nämner politiska och ekonomiska aspekter, och berättar om den militära maktkampen mellan de europeiska stormakterna under den tiden som skapade friktion och slutligen resulterade i krigsutbrottet.⁴¹

I den polska artikeln beskriver författaren ett annat perspektiv, att det folkliga stödet hos de inblandade parterna, i kombination med politiska, ekonomiska och militära skäl, skapade den initiala entusiasmen för att förklara krig. Den spanska författaren förklarar anledningen till utbrottet utifrån mer abstrakta skäl, ideologiska skäl. De handlade om nationalismens triumf som politiskt och kulturellt fenomen, att ideologisk propaganda och historiska motivationsmedel manipulerade den kollektiva passionen för landet och åsikterna kring ett vi och dom. Liknande ståndpunkter som den spanska artikeln återfanns hos den svenska författarens framskrivning av krigsutbrottet. Dock lyfter författaren att slumpen av alla de

³⁹ Thorp, Robert, 2015, s. 103

⁴⁰ Thorp, Robert, 2015, s. 105

⁴¹ Thorp, Robert, 2015, s. 106

händelser som resulterade i utbrottet är en avgörande faktor för att förstå fenomenet. Han beskriver att händelsernas tillfällighet, att de hände just i den stund de gjord, har en stor betydelse för hur vi kan förstå krigsutbrottet.⁴²

I den andra delen som behandlade det teleologiska historiebruket hos respektive artikel, berättar Thorp att de historiebruk som visade sig tydligast i artiklarna var det *politisk-pedagogiska* och det *ideologiska* historiebruket. Han uppfattade att syftet bakom artiklarna handlade om att försöka få läsarna att lära sig vad den verkliga orsaken till krigsutbrottet är, oavsett om det var på grund av slumpen, politik eller mord. Den här aspekten kopplade han samman med det politisk-pedagogiska historiebruket. Utifrån det ideologiska historiebruket förklarar Thorp att en majoritet av författarna försöker övertyga läsaren om att det var sinnet som orsakade krigsutbrottet. Vilket de spanska, tyska, polska och svenska artiklarna försökte förmedla genom nationalistiska föreställningar och kollektiva passionen för landet.⁴³

I den sista delen där det narratologiska historiebruket redovisades, identifierades en *traditionell* historieanvändning som en genomgående uppbyggnadsstruktur hos artiklarna. Thorp förklarar att alla artiklar, förutom den svenska, presenterade ett monoperspektiviskt förhållningssätt till slutet av historien. Respektive artikels redogörelse av historien presenterades på ett sätt som om den vore transparent. Med detta menar Thorp att författarna genom redogörelsen vill få läsaren att uppfatta att det som sagts var det som verkligen hände, och att de orsaker som nämnts var de verkliga för krigsutbrottet. Den svenska artikeln visade sig i stället vilja lyfta fram flera perspektiv kring vad som kan ha hänt och som slutligen resulterade i krigsutbrottet.⁴⁴

I diskussionen kopplar Thorp ihop resultatet med den didaktiska utgångspunkten i studien. Han resonerar att de populärhistoriska artiklarnas olikheter i presentationen av orsaken till krigsutbrottet kan vara en didaktisk fördel, eftersom de olika aspekterna skapar möjlighet att främja historiens komplexitet.⁴⁵ I ett annat avseende

⁴² Thorp, Robert, 2015, s. 107

⁴³ Thorp, Robert, 2015, s. 108

⁴⁴ Thorp, Robert, 2015, s. 108

⁴⁵ Thorp, Robert, 2015, s. 109

så har de populärhistoriska artiklarna en tydlig avsändare och röst, kontra historieböcker som tenderar att vara mer anonyma. Detta, menar Thorp, kan skapa en ytterligare möjlighet att undersöka olika perspektiv på historieskrivning, där den mer objektiva historieboken och den mer subjektiva populärhistoriska artikeln kan komplettera varandra.⁴⁶

I antologin *Commercialised History: Popular History Magazines in Europe* diskuterar Susanne Popp populärhistoriska tidskrifters mellanläge som medium för både kunskapsöverföring och underhållning.⁴⁷ Hon förklarar att ordet *populär* kan definieras utifrån flera olika aspekter. Bland annat beskrivs en kvantitativ aspekt av populär begreppet som handlar om att tidskriften vänder sig till och tas emot av en stor publik. En kvalitativ aspekt av ordet handlar om att tidskriften ska vara underhållande för en icke-välutbildad publik som inte njuter av att läsa en seriös akademisk text.⁴⁸ Ytterligare en kvalitativ aspekt som Popp framhäver har definierats mellan det akademiska och icke-akademiska. De icke-akademiska tidskrifterna ses som populära om de förmedlar ett vetenskapligt koncept och forskningsresultat som kan översättas på ett sätt som gör det lättare för en icke-expert publik att ta till sig innehållet.⁴⁹

Popp lyfter att det som definierar de populärhistoriska tidskrifterna är att de riktar sig mot en, som ovan nämnt, icke-expertpublik. I jämförelse med facklitteratur innehåller tidskrifterna mindre text och mer bilder vilket gör det lättare för icke-experten att ta till sig innehållet. Trots den aspekten påpekar Popp att detta inte utesluter att experter inom historieområdet, historielärare eller studenter i historia är konsumenter av den här typen av tidskrift.⁵⁰ Hon förklarar att den största andelen historietidningar ofta köps av impulsköpare som är på språng. Till exempel om de står på en station och väntar på att tåget ska komma, så är tidskriften ett sätt att fördriva tiden med. Den populärhistoriska tidskriften behåller även sitt informationsvärde under en längre tid då den kan läsas om och om igen av

⁴⁶ Thorp, Robert, 2015, s. 110

⁴⁷ Popp, Susanne, 2015, *Popular history magazines between transmission of knowledge and entertainment – some theoretical remarks*, s. 41-44

⁴⁸ Popp, Susanne, 2015, s. 50

⁴⁹ Popp, Susanne, 2015, s. 51

⁵⁰ Popp, Susanne, 2015, s. 44

konsumenten. På så sätt, menar Popp, är de illustrerade tidskrifterna lämpligare än böcker då de tack vare illustrationerna och strukturen av en tidning, kan läsas selektivt utan att läsaren behöver koncentrera sig helt och hållet på innehållet i texten. Tidskriften blir därav mer flexibel att använda än andra medier.⁵¹

Popp skriver flera gånger att de populärhistoriska tidskrifterna är *illustrated magazines*, vilket betyder att de bilder som används för att komplettera artikeltexterna är en grundläggande del som måste finnas med. Hon menar att de artiklar som inte går att illustrera på något sätt inte heller publiceras i populärhistoriska tidskrifter. Till skillnad från akademiska artiklar så finns det sällan referenser till bilderna som används i de populärhistoriska artiklarna. Dessutom, påpekar Popp, är bilderna ofta historiskt inadekvata eftersom de inte kommer från den historiska period som den populärhistoriska artikeln berättar om.⁵²

Articles about Antiquity, Middle Ages or Early Modern Times are often illustrated with 19th century history paintings as these depict charismatic persons and dramatic events in an ‘illusionist’ and emotionalizing way that gives the viewer the impression of directly glancing on bygone times through a ‘window to the past’.

Bilderna kan även i vissa fall vara stillbilder tagna från historiska filmer eller fotografier som i många fall är slarvigt använda. Popp förklarar att detta är ett vanligt fenomen hos populärhistoriska tidskrifter med låg ambitionsnivå. Med detta menar hon att de medvetet använder sig manipulerade och adekvata bilder och förlitar sig på att läsaren är oförmögen att upptäcka detta.⁵³

Då majoriteten av konsumenterna av populärhistoriska tidskrifter är impulsköpare framhäver Popp att *layout* är en viktig aspekt. Utifrån rubriker, bilder och färger framhävs dels tidskriftens ambitionsnivå och på så sätt i vilken grad den intresserar och skapar nyfikenhet hos konsumenterna. Ofta återspeglas en nationell historisk kultur, vilket grundar sig till stor del i läsarnas förkunskaper. Då exempelvis Första världskriget och Andra världskriget har spelat en stor roll i många nationella

⁵¹ Popp, Susanne, 2015, s. 48

⁵² Popp, Susanne, 2015, s. 59

⁵³ Popp, Susanne, 2015, s. 60

berättelser runt om i Europa, är detta en anledning varför de ofta får stor plats i de populärhistoriska tidskrifterna.⁵⁴

4.2 Poddradion som verktyg för att förmedla något

Ett tema som är återkommande när det berör forskning kring poddradion är dess möjligheter och potential. Medieforskaren Andrew J. Bottomley har valt att reflektera kring poddradions forskningsinriktning i en introduktionsartikel till tidskriften *Journal of Radio & Audio Media* från 2015. Temat som behandlas i numret är ”Podcasting: A Decade in the Life of a ‘New’ Audio Medium” och i artikeln utgår Bottomley från poddradions historia. Han menar att mediet har under sina första år har förbisetts vid sidan av utvecklingen av online-videon, men att poddradion på senare år har fått något av en, som han uttrycker det, renässans och således en ny chans att blomma ut. Den eftersläpande upptäckten av poddradion, menar Bottomley, har resulterat i att mediet uppfattas vara yngre än vad det egentligen är.⁵⁵ Vid tiden för publiceringen av artikeln är poddradion ca 10 år gammal. Den forskning som finns tillgänglig som undersöker poddradion bekräftar till stor del Bottomleys reflektioner. Detta genom att just behandla frågor om vad poddradion kan erbjuda, snarare än vad den redan har gjort i över 15 års tid, vilken är tiden för mediets existens vid genomförandet av föreliggande studie.

I en studie från 2016 undersöker Danielle Hancock, radioprogramledare och specialiserad inom digital utveckling och audio narrativ, vilka egenskaper som poddradion erbjuder skräckgenren. Med utgångspunkt i den framgångsrika skräckpodden *Welcome to Night Vale* (2012-nutid) utforskas poddens berättande, struktur och hur de med hjälp av ljud lyfter fram den kusliga känslan.⁵⁶

Podden är skapad som ett Community-radioprogram där det berättas är riktiga berättelser från den lilla ökenstaden Night Vale. Programledaren, vilket i studien bara benämns vid sitt förnamn Cecil, är själv bosatt i Night Vale och använder sig av en alldaglig ton med komiska inslag när han berättar för lyssnarna om händelser som sker i staden. Händelserna, skriver Hancock, är långt ifrån alldagliga och

⁵⁴ Popp, Susanne, 2015, s. 49

⁵⁵ Bottomley, Andrew J., 2015, s. 2

⁵⁶ Hancock, Danielle, 2016, “Welcome to Welcome to Night Vale: First step in Exploring the horror podcast” I: *Horror studies*. Oct2016 Vol. 7 Issue 2, s. 219

beskriver händelser om exempelvis illvilliga mörka figurer med huvor som går runt i stadens hundpark och att det har genomförts en kampanj åt en femhövdad drake för att den skulle bli borgmästare. Hon poängterar dock att det är just de här absurda och uppseendeväckande berättelserna som fångar lyssnarnas uppmärksamhet och intresse.⁵⁷ Cecil utger sig även för att ha förmågan att se in i platser och situationer där han själv inte är fysiskt närvarande. På så sätt säger han sig rikta sig till den enskilda lyssnaren och nå deras känslomässiga och mentala liv, vilket i sin tur har resulterat i att lyssnarna känner sig engagerade på ett känslomässigt plan till podden.⁵⁸

Poddradioprogrammet använder sig även av subliminala⁵⁹ meddelanden för att skapa en kuslig och mystisk stämning till programmet, vilket är en metod som har funnits länge i radions och även Tv:ns historia. Under andra världskriget användes den här typen av meddelanden exempelvis som en form av militärpropaganda. I podden kan de subliminala meddelanden, under tiden som Cecil pratar, sändas ut som konstiga ljud eller ramsor som ibland även kan innehålla statliga order eller hot.⁶⁰ Utöver meddelandena så har podden även en tydlig struktur, avsnitten publiceras en gång i veckan på samma tid och samma veckodag. Avsnitten innehåller även ett segment där berättelsen avbryts av för stunden aktuella händelser, där Cecil berättar för lyssnarna vad som händer precis i inspelandets stund i *Night Vale*, för att därefter återgå till huvudämnet. Segmentets positionering i avsnitten har visat sig skapa dramatik och ändå mer spänning för lyssnarna vilket i sin tur fångar deras uppmärksamhet.⁶¹

Kyoo Sang Jo är ytterligare en person som i sin avhandling *Rhetorical Analysis of a Political Satire Podcast, Naneun Ggomsuda* undersöker på vilket sätt den sydkoreanska satirpolitiska podden *Naggomsu* kan motivera sina lyssnare att aktivt börja engagera sig politiskt. Poddens format skiljer sig något från den generella podden. I stället för att hålla en dialog eller en monolog behandlar den ledande programledaren, Kim Ou-Joon, innehållet på ett sätt som går att likna med ett samtal

⁵⁷ Hancock, Danielle, 2016, s. 221

⁵⁸ Hancock, Danielle, 2016, s. 224

⁵⁹ något svagt och otydligt men ändå av betydelse som påverkar beteendet

⁶⁰ Hancock, Danielle, 2016, s. 225

⁶¹ Hancock, Danielle, 2016, s. 226

man för hemma vid middagsbordet eller på puben, menar Kyoo Sang Jo. De totalt fyra deltagarna i podden avbryter varandra konstant. De svarar varandra med personliga åsikter kring frågorna och pratar som om de inte bryr sig om att det faktiskt är personer som kommer att lyssna på detta i efterhand. Detta skulle kunna vara en aspekt som distraherar lyssnarna eftersom innehållet baseras på relevanta och aktiva politiska frågor.⁶²

Podden som medieformat har Jo's undersökning visat sig vara ett funktionellt och strategiskt verktyg för att nå ut till fler lyssnare. Detta eftersom en podd är enkel att använda, har en låg kostnad, är tidssparande och använder ingen censurering i det som sägs. På så sätt är det också möjligt för Naggomsu-podden att framföra sina personliga åsikter.⁶³ Resultatet visar att, som ett resultat av att de fyra deltagarna i podden diskuterar de politiska frågorna på ett sätt som får det att kännas som hemligheter, skvaller och dilemman, lyssnarna blir nyfikna och intresserade att lyssna vidare på vad de har att säga.⁶⁴ Resultatet visar även att podden har haft en positiv roll för samhällets unga när det handlar om att skapa ett större engagemang för politik. Misstro för den sydkoreanska politiken har varit något djupt rotat hos de unga i samhället och att de således inte har valt att engagera sig för den. Men genom podden har de bland annat insett vikten av att engagera sig i politiska frågor för att på så sätt säkra framtiden, både på ett personligt plan och för landet.⁶⁵

Atul Teckchandani & David Obstfeld undersöker i sin studie *Storytelling at Its Best: Using the StartUp Podcast in the Classroom* fördelarna med att använda sig av poddradion som ett verktyg i klassrummet. Teckchandani och Obstfeld använde sig av podden *StartUp* för att reflektera över den eventuellt pedagogiska vinningen av att använda sig av denna som komplement till undervisning. Poddens grundare och programledare är radiojournalisten Alex Blumberg. Blumberg berättar i podden om

⁶² Jo, Kyoo Sang, 2015, *Rhetorical Analysis of a Political Satire Podcast, "Naneun Ggomsuda"*, diss, San Diego State University s. 15

⁶³ Jo, Kyoo Sang, 2015, s. 40

⁶⁴ Jo, Kyoo Sang, 2015, s. 17

⁶⁵ Jo, Kyno Sang, 2015, s. 39

sin egen framgångsresa inom entreprenörskap, hur han gick från idé till handling och idag driver ett framgångsrikt företag med över 40 anställda.⁶⁶

Eleverna som deltog i undersökningen läste en grundutbildning i entreprenörskap och organisatoriskt beteende. Studien sträckte sig över en 2årsperiod där eleverna under genomförandet följde kursens grundplanering samt i kombination använde sig av podden StartUp som hemläxa. Syftet med detta var att identifiera om eleverna under denna period uppnådde ökad förmåga att bemästra koncepten inom entreprenörskap, mänskliga resurser, ledarskap och organisatoriskt arbete. Resultaten jämfördes därefter med en annan klass som läste samma i kurs men inte använde sig av podden som hemläxa.

Resultatet som Teckchandani & Obstfeld presenterade visade att eleverna som haft tillgång till StartUp skapade större förståelse för entreprenörskap än de som inte hade lyssnat på podden. Eleverna uttryckte bland annat efter denna 2årsperiod att innehållet i podden var: ”beyond valuable” och ”more valuable than the readings”. En elev förklarade även att ”being able to listen to someone’s experiences as they go through a such a difficult process was something I would not have been able to take away from a book”. Den avgörande anledningen till att eleverna upplevde StartUp-podden som värdefull och engagerande var mycket tack vare programledaren. Blumbergs genuina, vänliga och ocensurerade sätt att berätta och diskutera kring exempelvis problem som uppstått och hans lärdomar genom sina erfarenheter inspirerade eleverna.⁶⁷ Om nu elever som studerar entreprenörskap kan finna berättandet i podden som meningsfullt och intressant så kanske även poddar som inriktar sig mot historiska berättelser kan inspirera och skapa samma meningsfullhet?

Med den populära kriminalpodden *Serial* som utgångspunkt har Ellen McCracken genomfört fallstudien *The Serial Podcast and Storytelling the Digital Age* i syfte att undersöka frågor gällande narrativ objektivitet, publikmottagande och rasistiska presentationer av minoritetsgrupper. I en del av undersökningen framhävs risken

⁶⁶ Teckchandani, Atul & Obstfeld, David, 2016, ”Storytelling at Its Best: Using the StartUp Podcast in the Classroom” I: Management Teaching Review, s. 27

⁶⁷ Teckchandani & Obstfeld, 2017, s. 29-30

med att konstruerade narrativa detaljer kan ta över den objektivitet som ska ligga till grund för den fakta som presenteras i fallen. Den fascination som skapas hos lyssnarna kring vad som faktiskt hände utgår från hur fallet fikcionaliserats. Då fakta lätt kan manipuleras för att locka lyssnare och skapa nyfikenhet riskerar detta att ge felaktig information och således hota den faktiska berättelsen ursprungsbetydelse.⁶⁸

Vidare i undersökningen diskuteras användningen av narratologi för att beskriva hur icke-verbala tekniker så som ljudeffekter, musik, akustisk manipulation, mixning och klippning kan skapa narrativ mening.⁶⁹ Ljud behandlas ofta som ett sekundärt verktyg i skapandet av meningsfullhet i en berättelse. Detta är något som ifrågasätts i undersökningen då ljud, som i denna studies fall: kriminalhistoriska ljudklipp, kan med enkelhet väljas ut och redigeras på ett taktiskt sätt för kommersiellt bruk. Även om primära källor används kan journalister försöka få materialet att passa in i det diskursiva narrativet på olika sätt beroende på hur de redigerar materialet. Detta påverkar i sin tur hur lyssnarna tar till sig det som berättas i podden.⁷⁰

Hancock, Jo och Teckchandani & Obstfeld presenterar alla i sina studier ett resultat som framhäver poddradions potential och möjlighet att användas som ett verktyg i syfte att förmedla något till lyssnarna. Oavsett om det är till skräckgenren, politiska diskussioner eller som komplement inom skolväsendet, så visar alla studier på resultat som talar för att berättartekniken är en avgörande aspekt för att fånga lyssnarna och skapa nyfikenhet och intresse. I Hancocks studie framhävs även hur ljud kan påverka lyssnarna och förstärka känslan i det som berättaren vill förmedla. I McCrackens fallstudie diskuteras även risker med journalisters sätt att redigera material som används i poddarna eftersom detta kan manipulera berättelsens ursprungsbetydelse och således även på vilket sätt som lyssnarna tar till sig informationen. Resultaten kan komma att bli relevanta för föreliggande studie då en

⁶⁸ Haugtvedt, Erica, "The Ethics of Serialized True Crime: Fictionality in *Serial* Season One" I: McCracken, Ellen, 2017, *The Serial Podcast and Storytelling in the Digital Age*, Routledge Taylor & Francis Group, s. 11

⁶⁹ McCracken, Ellen, "The *Serial* Commodity: Rhetoric, Recombination, and Indeterminacy in the Digital Age" I: McCracken, Ellen, 2017, *The Serial Podcast and Storytelling in the Digital Age*, Routledge Taylor & Francis Group, s. 61

⁷⁰ DeMair, Jillian, "Sounds Authentic: The Acoustic Construction of *Serial's* Storyworld" I: McCracken, Ellen, 2017, *The Serial Podcast and Storytelling in the Digital Age*, Routledge Taylor & Francis Group, s. 31

av frågeställningarna syftar till att undersöka P3 Historias sätt att förmedla historiska berättelser.

5. Bakgrund

Under början av 1900-talet tilltog vetenskapliga populariseringar av historien markant. Syftet med detta grundade sig i tanken om att förbereda människor i samhället för den då framväxande demokratin. I samband med 1920-talets folkbildningsvåg så skapades flera folkbildningsrörelser som skulle hjälpa befolkningen att bli mer politiskt medvetna och allmänbildade. Genom folkbildningsrörelserna kunde människorna ta del av och ta till sig vetenskapligt grundat innehåll så som böcker, föreläsningar, studiecirklar och småskrifter. Utöver den generella allmänbildningen som detta skulle tillföra, fanns även en tanke på den karaktärsutveckling som kunde uppnås genom att befolkningen skapade sig ett vetenskapligt förhållningssätt.⁷¹ Det alltmer växande historieintresset under början av 1900-talet handlade övergripande om ett existentiellt behov av att lära sig om Sveriges historia, främst om landets storhetstid och om storhetstidens förfall. Det handlade även om en önskan om att förändra och förbättra den nationella identiteten vilket resulterade i att Sveriges äldre historia, inte minst stormaktstiden, blev relevant historia att lära sig.⁷² Under 1930-talet började även moderniteter som radion sända program med historiska inslag i syfte att skapa en möjlighet till bildning även i hemmet. Till radioprogrammen fanns även diskussionsuppgifter som skulle skapa ett mer underhållande sätt till folkbildning.⁷³

Från slutet av 1960-talet och fram till 1990-talet ökade, i takt med den dåvarande globaliseringsprocessen, den teknologiska tillgängligheten och användbarheten. Som ett resultat av detta blev medieprodukter billigare och mer funktionella att producera.⁷⁴ Historieprofessorerna Olle Häger och Hans Villius kom bland annat att bli centrala i sättet att presentera och popularisera historia i Sverige. Mellan 1970-1990-talet producerade de 100-tals dokumentärer och historieprogram i samarbete

⁷¹ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 38

⁷² Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 66

⁷³ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 46

⁷⁴ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 67

med *Sveriges Radio* och *Sveriges Television*.⁷⁵ Under 1990-talet skapade den tekniska utvecklingen ytterligare möjligheter att sprida historia då befolkningen började få tillgång till persondator och till internet. Detta ökade inte minst spridningen av historia och historiekonsumtionen utan skapade även en större möjlighet för privatpersoner att producera historia.⁷⁶ Antalet populärhistoriska tidskrifter fortsatte även att öka under 2000-talet på grund av det ökande behovet och efterfrågan och efter millennieskiftet fanns ett tiotal populärhistoriska magasin på den svenska tidningsmarknaden.⁷⁷

Den historia som dominerade i de populärhistoriska tidskrifterna var främst krigshistoria och/eller historia där främst männens roll lyftes fram. Det som utgjorde grunden till artiklarna var redan publicerat material som till övergripande del bara porträtterade männens historia och nästintill ingen historia som berörde kvinnornas roll. I syfte att få svar på varför den mansdominerade historien var den som publicerades i tidskrifterna genomfördes en analys av Svante Norrhem och Daniel Nyström utifrån ett genusperspektiv. Analysen visade att innehållet bestod av övergripande mansdominerad historia eftersom det var det som efterfrågades av konsumenterna som visade sig vara majoriteten manliga läsare.⁷⁸ Under 2010-talet började dock kvinnornas historia gestaltas mer i de populärhistoriska tidskrifterna, bland annat i tidningen *Populär historia*. År 2015 publicerades även för första gången den kvinnohistoriska tidskriften *Historiskan: Sveriges första kvinnohistoriska tidskrift* med syftet att synliggöra kvinnorna i historieskrivningen.⁷⁹ I en jämförelse mellan tidskrifterna *Populär historia* och *Historiskan* framhävs kvinnornas historia i den förstnämnda tidskriften som hyllningar medan den sistnämnda tidskriften i stället framhäver kvinnohistoria från hela världen och olika typer av kvinnohistoria.⁸⁰

Det växande historieintresset visade sig inte enbart i Sverige utan detta var något som växte fram på flera ställen i världen, inte minst i de länder som tillhör OECD-

⁷⁵ *Nationalencyklopedin*, "[Hans Villius](#)" och "[Olle Häger](#)", (hämtat 2022-04-14)

⁷⁶ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 67

⁷⁷ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 66

⁷⁸ Norrhem, Svante & Nyström, Daniel, 2011, *Arkiv och perspektiv: Finns det en motsättning mellan populärhistoria och genushistoria?*, s. 146ff

⁷⁹ *Historiskan*, [Om Historiskan](#) (hämtat 2022-04-23)

⁸⁰ Nyström, Daniel, 2019, *Om populärhistoriska tidskrifter*, s. 123

området⁸¹, *Organisation for Economic Co-operation and Development*. På flera ställen i länder så som USA, Kanada och Australien genomfördes flera studier kring detta växande historieintresse hos befolkningen i syfte att förstå anledningen till denna markanta ökning. Studierna visade inte några konkreta svar i det empiriska materialet, men en hypotes förklarade att orsaken till det ökade historieintresset gick att koppla samman med globaliseringsprocessen och den ökade teknologiska tillgängligheten.

I samband med denna teknologiska utveckling kunde fler personer konsumera historieinnehållet, men också skapa egna produktioner om historien.⁸² Den ökade tillgängligheten skapade även en form av underliggande dualism. Detta handlade dels om ett folkligt historiebruk utanför akademiska experters historieförmedling där den traditionella historiekunskapens hierarki och struktur kunde utmanas. Dels handlade det om det ökade konsumentantalet av populärhistorikers färdigproducerade historienarrativ i böcker, tidskrifter och i TV.⁸³ En entydig förklaring på hur denna synbara dualism kunde uppstå finns inte att tillgå, men hypoteser talar för att det är den ökade utvecklingen och det breda utbudet som har skapat detta fenomen.⁸⁴ Även i Sverige under slutet av 1990-talet gick det att se likheter mellan de utländska studiernas hypoteser och hur det såg ut i det svenska samhället gällande det ökade historieintresset.⁸⁵

5.1 Poddradio

Poddradions popularitet började växa fram under 2005, men rötterna till dess ursprung sträcker sig tillbaka till år 2000 då den amerikanska mjukvaruutvecklaren David Winer publicerade en ny variant av RSS sändning, *Real Simple Syndication*, vilket möjliggjorde för inspelning och delning av ljudfiler på internet. Under början av 2000-talet var bloggar redan ett populärt webbformat, där användare kunde dela textbaserade inlägg som följarna därefter kunde ta del av. När blogg användarna

⁸¹ Nationalencyklopedin, "[OECD](#)", (hämtat 2022-04-14)

⁸² Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 67

⁸³ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 70

⁸⁴ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 71

⁸⁵ Holmqvist, Fredrik, 2016, s. 68

upptäckte den nya audiofunktionen användes den som ett komplement till textinläggen och började kallas för *audioblogging*.⁸⁶

Det stora genomslaget för poddradion kom först 2005 i samband med att Apple genomförde en mjukvaruuppdatering av sitt program som kallades för 4,9. Deras 4,9 uppdatering ökade tillgängligheten av poddradion som funktion, vilket resulterade i en ännu bredare och större lyssnarkrets än förut.⁸⁷ Trots att poddradio och radio har samma grundfunktion, att publicera material som konsumenterna lyssnar på, så var poddradion ändå unik i jämförelse med den traditionella radion. I en artikel av Richard Berry från 2015, *Podcasting: Considering the evolution of the medium and its association with the word 'radio'*, diskuteras detta fenomen och Berry argumenterar för att poddradion inte bara är en utveckling av radion, utan har snarare skapat sig en egen arena för kommunikation mellan producent och konsument. Han menar bland annat att poddradion riktar sig mot en lyssnarskara som själva valt att vara mottagare. En radio, menar Berry, kan stå på i bakgrunden utan att det som sänds når en mottagare, medan poddradion i stället har en aktiv konsument som söker sig till en viss poddradiokanal och ett visst avsnitt som denne sedan aktivt väljer att lyssna på.⁸⁸

5.2 P3 Historia

Sveriges Radio grundades 1924 och är en av de äldsta radiokanalerna som än idag producerar radiomaterial i Sverige. Under 1930-talet blev radion en mycket viktig del av det svenska familjelivet. Främst användes radion i syfte att sprida viktig information ut till befolkningen på ett snabbt och effektivt sätt, men den användes även i underhållande syfte i form av bland annat musik. Mellan åren 1957-1978 hade SR ensamrätt av all radio- och TV-sändning i Sverige och mellan 1978-1992 var bolaget ansvarig för public service-radio och public service-TV. Public service handlar om att SR arbetar i allmänhetens tjänst och finansieras genom en avgift på skattsedeln. Under 2000-talet investerade SR i ny teknik som skapade ytterligare möjligheter för lyssnarna att ta del av deras material, främst genom lyssnarnas

⁸⁶ Bottomley, Andrew J., 2015, s. 164

⁸⁷ Bottomley, Andrew J., 2015, s. 166

⁸⁸ Berry, Richard, 2015, "*Podcasting: Considering the evolution of the medium and its association with the word 'radio'*" (hämtat 2022-04-23)

mobiltelefoner. Genom smarttelefonernas operativsystem så som Apple och Google kunde nu SR erbjuda bland annat poddradio.⁸⁹

Den grundläggande principen för SR:s radioverksamhet är att materialet som sänds eller publiceras ska präglas av opartiskhet, saklighet och trovärdighet. Materialet ska vara sant och relevant och spegla en så bred, mångsidig och nyanserad bild som möjligt.⁹⁰ Denna grundprincip är även något som kommer till uttryck under presentationen för P3 Historia. Vidare förklaras syftet för podden enligt följande:

En kombination av dramatiserande skeenden och kunskap gör historien levande. Hör berättelserna om människorna som ändrade tidens gång och satte avtryck för all framtid. P3 Historia handlar om personerna som skapade vår historia – både de kända och de mindre omskrivna.⁹¹

Fortsättningsvis skriver de i presentationen att podden kan användas som ett verktyg för att ta igen missade historielektioner i skolan.⁹²

Tanken om att forma P3 Historia som ett underhållande och avslappnande sätt för ungdomar att ta till sig historia, kommer ursprungligen från programledaren och manusförfattaren Cecilia Düringer. Om detta berättar hon i en intervju för *Dagens Nyheter* och framhäver ambitionerna med podden och kort om hur det kan gå till att skapa ett poddavsnitt. Düringer har en 15-årig bakgrund som gymnasielärare inom ämnena historia och svenska och har arbetat med P3 Historia sedan starten 2017. Under sin tid som verksam gymnasielärare började hon uppfatta skolan som en, vad hon uttrycker det som, avbockningsskola. Düringer upplevde att betygskriterierna var framskrivna som bruksanvisningar för hur eleverna ska nå respektive betyg och att målet inte längre handlar om lära sig något, utan snarare om att bocka av olika delar i kriterierna.

I en radiointervju för *Morgonpasset i P3* berättar hon vidare om sina upplevelser och om att skolan i dag har en tendens att, som hon uttrycker det, slå ihjäl historieintresset hos eleverna på grund av komplexiteten i den framskrivna

⁸⁹ Nationalencyklopedin, [Sveriges Radio AB](#) (hämtad 2022-04-20)

⁹⁰ Sveriges Radio AB, [Vår journalistik](#) (hämtat 2022-04-20)

⁹¹ Sveriges Radio AB, [Om P3 Historia](#) (hämtat 2022-04-20)

⁹² Sveriges Radio AB, [Om P3 Historia](#) (hämtat 2022-04-20)

kursplanen.⁹³ Med detta som utgångspunkt ville hon att P3 Historia, som tidigare nämnts, skulle bli ett alternativt och underhållande sätt att undervisa ungdomar i historia. Skillnaden mellan att vara lärare i historia och att förmedla historia genom podden, menar Düringer, är att en lärare tjänar pengar på att skapa en lärandeprocess utifrån olika teorier, medan hon tjänar pengar på att skriva trams av historia.⁹⁴ Trots detta understryker hon att huvudmålet med P3 Historia är att lyssnarna ska få möjligheten att ta del av historien utifrån ett bredare och underhållande perspektiv, och att detta ska väcka intresset att vilja lära sig mer och söka vidare efter mer.⁹⁵ Düringer menar att den historiska breddningen kan bli meningsskapande för lyssnaren och att podden även kan fungera som ett verktyg för att hitta sig själv genom historien. Huvudmålgruppen för podden är således unga mellan 16-24 år, men det har visat sig med åren att även den äldre lyssnarskaran har lockats till att lyssna på P3 Historia.⁹⁶

Utöver Cecilia Düringer så arbetar en blandning av journalister, radioproducenter och skådespelare med produktionen av P3 Historia. I den ovan nämnda artikeln berättar hon att vid skapandet av ett poddavsnitt går en hel del tid åt till förarbete i form av läsning av biografier och kringliggande litteratur som hör till ämnet. Därefter tar det ca 9 dagar för Düringer att skriva fram ett manus. Titlarna till poddavsnittet formuleras bland annat med hjälp av allitteration som syftar till att skapa en dragningskraft till lyssnaren att vilja ta del av avsnittet. Målet med varje poddavsnitt är också att manuset ska presenteras på ett roligt och glatt sätt som fångar lyssnarnas intresse, inte på ett redovisande och monotont sätt som i stället kan riskera att tråka ut lyssnaren. Detta gör de bland annat genom att dramatisera en del av poddavsnittet, som i sin tur ska berätta något om ämnet som är mest sannolikt eller helt sant. I dramatiseringarna förekommer det ibland delar som berättar om hur personerna som ämnet berör tänkte eller kände och då, menar Düringer, markeras

⁹³ Sveriges Radio AB, "Från gymnasielärare till vinnare av På spåret – Cecilia Düringer, *Morgonpasset i P3 – Gästen* (hämtat 2022-05-21)

⁹⁴ Sveriges Radio AB, "[Från gymnasielärare till vinnare av På spåret – Cecilia Düringer](#)", *Morgonpasset i P3 – Gästen* (hämtat 2022-05-21)

⁹⁵ I radiointervjun för [Morgonpasset i P3](#) berättar programledaren för Düringer, genom anekdotisk bevisföring, att en gymnasieelev höjt sitt betyg i historia efter att hen börjat lyssna på P3 Historia, samt att podden väckte ett intresse hos eleven att vilja lära sig mer.

⁹⁶ Dagens Nyheter, "[Cecilia Düringer: 'Jaq är övertygad om att 'P3 Historia' gör de unga lyssnarnas liv större'](#)" (hämtat 2022-04-21)

detta på ett sätt som ska få lyssnaren att förstå att det som sägs är en gissning snarare än den hela sanningen. För att skapa en trovärdighet till innehållet, som är en av grundpelarna i Sveriges Radios journalistik, gästas podden även en, vad hon kallar för, expert inom respektive ämne. Hon poängterar att denna så kallade expert länge inom historieberättande har varit en man, men att det under senare år har klivit fram allt fler och fler kvinnliga experter inom historia.⁹⁷

Genusfrågan, inte minst när det handlar om kvinnor inom historieämnet, är något som Düringer har arbetat aktivt med, både när det handlar om poddavsnittens innehåll och vilka experter som tillfrågas att gästa programmet. Düringer poängterar i intervjun att historieämnet under en väldigt lång tid har varit mansdominerat, både gällande skapandet av historia och återberättande av historien. Kunniga kvinnor inom historieområdet har antingen bortprioriterats eller så har kvinnorna själva inte vågat komma till tals. Detta fenomen, menar Düringer, går att koppla ihop med hur vi uppfostrar våra barn. Pojkar tillåts utforska världen med fria tyglar medan flickor i stället ombeds vara mer försiktiga och eftertänksamma, vilket, menar hon, visar sig som allra tydligast när gästerna kommer till studion. Kvinnorna tar med sig ett överflöd med material och är väl förberedda medan männen ofta kommer till studion utan något material alls och i stället talar utifrån sin egen kunskapsbank och förlitar sig helt på sin egen förmåga. Med denna genusaspekt som grund arbetar Düringer aktivt med att låta främst kvinnliga experter att träda fram och även historiska kvinnliga personligheter som varit med och påverkat vår historia.⁹⁸

6. Resultat

I den här delen kommer resultatet av undersökningen redovisas utifrån studiens tre frågeställningar.

6.1 P3 Historias historiebruk

I den första tabellen presenteras hur många poddavsnitt som har publicerats under respektive år mellan 2017-2021. Här visas även hur många av avsnitten som behandlar kvinnliga huvudpersoner i syfte att framhäva fördelningen av poddavsnitt

⁹⁷ Dagens Nyheter, [Cecilia Düringer: "Jag är övertygad om att 'P3 Historia' gör de unga lyssnarnas liv större"](#) (hämtat 2022-04-21)

⁹⁸ Dagens Nyheter, [Cecilia Düringer: "Jag är övertygad om att 'P3 Historia' gör de unga lyssnarnas liv större"](#) (hämtat 2022-04-21)

mellan kvinnliga och manliga aktörer. Tabellen presenterar även de avsnitt som behandlar fler än en person samt de som presenterar en händelse i historien.

Tabell 1. Antal publicerade poddavsnitt per år, kvinnliga aktörer, historiska händelser samt hur många avsnitt som berättar om fler än en person.

År	Antal poddavsnitt	Antal kvinnor	Historiska händelser	Fler personer
2017	10	4	1	2
2018	26	13		2
2019	26	14		
2020	26	12	1	
2021	26	12	1	
Totalt	114	55	3	4

Tabellen visar att det första året publiceras 10 poddavsnitt varav 4 avsnitt behandlar kvinnliga huvudpersoner, 2 avsnitt berättar om fler än en person och ett avsnitt behandlar en händelse i historien.⁹⁹ Mellan åren 2018-2021 publiceras 26 avsnitt per säsong, där kvinnliga huvudpersoner utgör ungefär 50 % av innehållet i de publicerade poddarna. 2018 publiceras även två avsnitt som berättar om fler än en historisk person.¹⁰⁰ År 2019 behandlar bara enskilda aktörer men därefter lyfter P3 Historia en historisk händelse per säsong mellan 2020 och 2021.¹⁰¹

I den andra tabellen presenteras en sammanställning av P3 Historias egna kategoriseringar och hur många poddavsnitt som placerats inom respektive kategori. Då de både använder sig av årtals- och temakategoriseringar kan således ett avsnitt vara placerad i mer än en kategori. För att se den fullständiga sammanställning där varje enskilt avsnitt har presenterats och i vilken kategori de har placerats inom, se bilaga.

⁹⁹ Avsnitt 3 berättar om Bonnie & Clyde. Avsnitt 5 berättar om Kristina Gyllenstierna, Kristian II och om Stockholms blodbad. Avsnitt 10 berättar om häxjakten i Sverige under 1600-talet.

¹⁰⁰ Avsnitt 18 berättar om Potemkin och Katarina II. Avsnitt 28 berättar om Hjalmar Branting, Nils Edén och Gustav III.

¹⁰¹ Avsnitt 87 berättar om snapphanarna och Sven Povlsen. Avsnitt 113 berättar om digerdöden under 1300-talet.

Tabell 2. Fördelning av poddavsnitt publicerade mellan 2017-2021 inom respektive årtals- och temakategorisering, samt antalet kvinnliga aktörer per kategori.

Kategoriseringar	Antal poddavsnitt	Antal kvinnor
F.kr-1400-tal	17	8
1500-tal	17	9
1600-tal	11	6
1700-tal	13	5
1800-tal	14	9
1900-tal	31	16
Härskare	29	11
Konst och kultur	7	7
Banbrytare	30	17
Svenska kungligheter	21	9
Totalt	190	97

Resultatet av den andra tabellen visar att det är 4 kategoriseringar (1900-tal, Härskare, Banbrytare och Svenska kungligheter) som innehåller ett markant antal fler poddar än de resterande kategorierna. Konst och kultur är ytterligare en kategori som sticker ut i mängden utifrån ett genusperspektiv, där endast kvinnliga huvudpersoner förekommer. Av de totalt 114 avsnitten är det 32 avsnitt som har blivit tilldelade 1 kategori, 82 avsnitt förekommer i 2 olika kategorier och 9 avsnitt har inte blivit tilldelad någon kategori alls. Det avsnitt som sticker ut i mängden, som har blivit placerad inom 3 olika kategorier (1600-tal, 1700-tal och svenska kungligheter), är avsnitt 92, *Hedvig Eleonora – drottning, änka och maktspeleska*.

Den tredje tabellen representerar en egen kategorisering som har skapats för att kartlägga den geografiska spridningen av de historiska berättelserna. Detta i syfte att se vilken världsdel som P3 Historia riktar störst fokus mot att grunda sina poddavsnitt på.

Tabell 3: Geografisk spridning av de historiska berättelserna.

Kategorier	Antal män	Antal kvinnor	Hist. händelser	Fler pers.	Totalt
Europa	38	35	3	2	78
Asien	7	4	0	1	12
Afrika	2	5	0	0	7
Syd- och Nordamerika	5	11	0	1	17
Oceanien	0	0	0	0	0
Totalt	52	55	3	4	114

Tabellen visar att de historiska berättelserna i majoritet kommer från europeiska länder. Utav de här berättelserna handlade 32 av 78 avsnitt om svenska personer vilket tyder på att svensk historia är där P3 Historia riktar störst fokus. Av de 32 sverigefokuserade avsnitten behandlar 20 avsnitt svenska kungligheter och 12 avsnitt svenska kända personer.

Utifrån det ovan sammanställda resultatet motiverades valet att studera avsnittet om den svenska drottningen Hedvig Eleonora, i syfte att i nästa avsnitt besvara studiens andra frågeställning. Motiveringen grundades i dels att avsnittet förekommer inom 3 av P3 Historias egna kategoriseringar, dels för att svenska kungligheter i majoritet visade sig vara det P3 Historia riktar störst intresse i historien och därtill – en kvinna.

6.2 Hedvig Eleonora – drottning, änka och maktspelerska

I denna del kommer P3 Historias 92:a avsnitt, som publicerades den 18 februari 2021, att presenteras i syfte att undersöka hur ett poddavsnitt är uppbyggt. Avsnittet heter: *Hedvig Eleonora – drottning, änka och maktspelerska*. och kommer att utgöra ett exempel för den narrativa analysen. I poddavsnittet får lyssnaren höra tre olika röster som tillför olika attribut till berättelsen. En manlig röst, vars namn aldrig nämns, som dramatiserar delar av berättelsen, programledare Cecilia Düringer som leder berättelsen vidare genom hela programmet och slutligen experten Karin Tegenborg Falkdalen, doktor i idéhistoria och författare till boken *Svenska drottningar*.

Programmet inleds med den manliga rösten som dramatiserar en tragisk händelse i drottning Hedvig Eleonoras liv, Karl X Gustavs död. Han berättar på ett målande sätt hur ett långt begravningsståg rör på sig genom snöslask och strilande regn och

om hur folket på gatorna skvallrar och spekulerar kring frågan: ”Vem ska nu leda landet?” Drottningens son är bara 4 år gammal och alldeles för ung för att ta över tronen. Senare i samma inslag berättas historien utifrån Hedvig Eleonoras egna tankar, att hon ska se till att hennes makes kusin, den tidigare drottning Kristina, inte ska få en chans att åter ta över makten i Sverige. Det går dock att diskutera om det verkligen går att veta vad en person på 1600-talet tänkte. Under tiden spelas sorglig stråkmusik som förstärker den dystra stämningen till berättelsen.¹⁰² Det är denna inledande del av poddavsnittet som representerar det som tidigare nämnts som hooken, vilket skapar en nyfikenhet och ett intresse hos lyssnaren att vilja lyssna vidare på avsnittet.

Cecilia Düringer kommer därefter in och med en sammanfattande mening presenterar hon vad Hedvig Eleonora är känd för. Detta efterföljs med P3 Historias vinjett. Därefter fortsätter Düringer berättelsen genom att åter beskriva dilemmat som Hedvig Eleonora står inför i och med hennes makes död. ”[...] när en kung dör lämnar han ett tomrum efter sig som måste fyllas.” Hon fortsätter berätta att änkedrottningens mest angelägna uppgift är att säkra sonens, och på så sätt den nya Pfalziska dynastins, plats på den svenska tronen.

Kristina beskrivs som ett problem som Hedvig Eleonora måste kämpa för att bli av med, och i samband med gestaltning av deras relation spelas ljud i bakgrunden av skott från vapen och dova expositioner, i syfte att förstärka den spända situationen mellan dem. Inslaget avbryts tvärt och styr i stället in på Hedvig Eleonoras uppväxt som tillhörande av det danska hertigdömet Holstein/Gottorp. För första gången i poddavsnittet kommer experten Karin Tegenborg Falkdalen in och styrker Düringers gestaltning av familjen Holstein/Gottorp och hur döttrarna användes som en handelsvara på äktenskapsmarknaden. Under tiden hörs fågelkvitter och porlande vatten i bakgrunden som skapar en lugn och harmonisk stämning till bilden av

¹⁰² Hooken i P3 Historias poddavsnitt presenteras alltid i form av en dramatiserande berättelse. Berättelserna kan, likt denna, spegla en tragisk händelse i huvudpersonens liv. Men hooken kan även beskriva ett avgörande eller skarpt läge där hen antingen måste göra ett val eller där framtiden är osäker. Hooken kan även beskriva höjdpunkten i personens liv. Lyssnaren får dock inte reda på varför personen befinner sig i den situationen eller vad som kommer att hända närmast.

hertigdömet och Hedvig Eleonoras familj. Düringer driver vidare berättelsen och säger:

När Hedvig Eleonora på 1650-talet har hunnit blivit *tonåring*, och så alltså giftasvuxen, är hon redan bortlovad.

Den andra dramatiseringen av Hedvig Eleonoras berättelse kommer 8:55 minuter in i programmet. Då gestaltas hennes och Karl X:s bröllop. I bakgrunden hörs ett sorl av människor som pratar och modern elektronisk klubbmusik som spelas. Här är det musiken som på ett sätt skapar en anakronistisk atmosfär då den teknik som används för att skapa sådan musik inte kom fören på 1990-talet.¹⁰³ Inslaget avslutas med att det nygifta kungaparet sitter på varsin sida av den så kallade bilägersängen. Düringer avbryter med att ställa en fråga som hon själv sedan svarar på.

Vänta nu, innebär det här det som kallas för bilägersakten, att dom faktiskt ligger med varandra framför publik? Nej, det är faktiskt bara en ceremoni.

Tegenborg Falkenberg förtydligar därefter begreppet *bilägersäng* och förklarar att detta endast var en ceremoni där kungaparet, sittandes på en säng, fick mottaga gratulationer och lyckönskningar och ärkebiskopens välsignelse.

Vidare i programmet beskrivs Hedvig Eleonoras kröning och Karl XI:s födelse. Düringer beskriver drottningens förflyttning mellan de olika nivåerna i samhället, från att vara en privilegierad adelskvinna till att bli drottning, som en klättring på karriärstegen, vilket är ytterligare ett anakronistiskt ord som inte börjar användas förrän i slutet av 1950-talet.¹⁰⁴ Kung Karl X Gustav är ute i krig vid födelsen av sin son och Düringer berättar på ett underliggande skämtsamt sätt att han är så upptagen med krigarstråt att det inte finns tid för några pappamånader för honom. Åter igen ett anakronistiskt uttryck som inte började användas förrän 1975.¹⁰⁵

16:05 minuter in i avsnittet återberättas den tragiska händelsen och dilemmat från den inledande dramatiseringen. Düringer och Tegenborg Falkdalen berättar om hur Karl X genom bland annat dåligt leverne och flera år på slagfältet drabbas av en

¹⁰³ *Nationalencyklopedin*, "[Electronica](#)" (hämtat 2022-04-27)

¹⁰⁴ *Nationalencyklopedin*, "[Karriärstege](#)" (hämtat 2022-04-29)

¹⁰⁵ *Nationalencyklopedin*, "[Pappamånad](#)" (hämtat 2022-04-29)

lunginflammation som slutligen tar hans liv. En tredje dramatisering inleds 18:33 minuter in i programmet och berättar om hur riksråden, med stor avsmak och irritation, diskuterar vilken dålig idé det är att ha med Hedvig Eleonora i förmyndarregeringen. Att Hedvig Eleonora ska lägga sig i Kronans affärer ogillas skarpt av de inflytelserika riksdagsmännen. Under tiden spelas ljudet av ett sorl av diskuterande människor. Mörka och dova toner skapar en känsla av spänning, hot och mystik. Düringer tar vid efter dramatiseringsinslaget och berättar återigen om det spända läget mellan riksråden, Hedvig Eleonora och Kristina. Inrikespolitiskt står två kandidater och tävlar om tronen, utrikespolitiskt sker det fortfarande ständigt hot om krig. Hedvig Eleonora övertalar till slut Kristina att återvända till Rom och riksråden att hon ska få ta plats i förmyndarregeringen. Lyssnarna har nu fått svar på det inledande dilemman. Düringer ställer då ytterligare en fråga för att skapa nyfikenhet och intresse hos lyssnarna att fortsätta ta del av avsnittet.

Men hur går det då för henne? Hur ser man på kvinnor och makt under den här tiden?

Tegenborg Falkdalen fyller i frågan och berättar att det fanns en stor misstro till kvinnors makt och förmåga att styra under den här tiden, men att Hedvig Eleonora visade på att hon kunde styra och föra Sverige framåt på ett tillfredställande sätt. Düringer berättar därefter även om Hedvig Eleonoras företagsamma sida, hon köper fastigheter och renoverar dem, och beskriver henne som en framgångsrik byggherre. Det mest kända slottet som hon tog sig an var Drottningholms slott, som än i dag finns kvar att besöka.

29:59 minuter in i avsnittet tar ytterligare en dramatisering vid. Den här gången uppdragas ytterligare ett dilemma i Hedvig Eleonoras liv, Karl XI giftermål med den danska prinsessan Ulrika Eleonora. I bakgrunden spelas musik som skapar en spänd och nyfiken känsla till det som berättas. Även i denna dramatisering beskrivs en persons känslor och upplevelser, svärdottern Ulrika Eleonoras. Det berättas hur hon känner sin nyblivna svärmors isande blick, att hon känner sig ensam och lämnad åt sitt öde, eftersom hennes make sitter i ett annat rum. Det som ligger till grund för den spända stämningen mellan Hedvig Eleonora och Ulrika Eleonora, berättar Tegenborg Falkdalen, är änkedrottningens missnöje med arvfjenden Danmark. Missnöjet med sonens danska hustru resulterade att Ulrika Eleonora aldrig blev helt

accepterad av Hedvig Eleonora, inte ens när hon gav henne 7 barnbarn. Tegenborg Falkdalen berättar att denna maktkamp mellan de båda drottningarna visade sig tydlig då, trots att Ulrika Eleonora gift sig med Karl XI och blivit krönt till drottning, lämnade Hedvig Eleonora aldrig ifrån sig titeln som drottning helt och hållet. Under hela inslaget som berör tvisten mellan drottningarna spelas musik i bakgrunden som skapar en känsla av spänning och mystik.

Düringer för berättelsen vidare genom att berätta om fler tragedier som Hedvig Eleonora har behövt genomgå under sin verksamma tid. Svärdottern Ulrika Eleonora dör endast 36 år gammal, 1695 är ett missväxtår som skapar svält och sjukdomar och sonen Karl XI dör i cancer 1697. Slottet Tre kronor brinner ner samma år som sonens borgång, barnbarnet kronprins Karl XII lever rövare och håller på med skadegörelse i staden och slår ihjäl djur för nöjets skull. Äldsta barnbarnet, prinsessan Hedvig Sofia, dör i smittkoppor 1708. Tragedierna är många. Tegenborg Falkdalen kommer in flera gånger under Düringers berättelser och styrker det som sagt. I detta skede av poddavsnittet har mest troligt en stark medkänsla för Hedvig Eleonora skapats hos lyssnarna genom återberättandet av hennes liv som drottning och änkedrottning.

50:05 minuter in i avsnittet görs den sista dramatiseringen i poddavsnittet. Ytterligare en tragedi möter Hedvig Eleonora år 1710, pesten. Berättarrösten beskriver hur livläkare Urban Hjärne går med raska steg mot änkedrottningens kammare, där han motvilligt berättar att pesten åter har kommit. Steg hörs i bakgrunden och musiken intensifieras mer och mer och skapar en mystisk och spännande stämning. Sjukdomens tre former, blodpest, böldpest och lungpest, har alla skapat förödande konsekvenser i Stockholm och Hjärne ber kungafamiljen att lämna slottet och staden. Düringer tar över berättelsen efter dramatiseringen och berättar att kungafamiljen flyr en tid till Sala. Efter pestutbrottet lever Hedvig Eleonora bara 5 år till. Den 24 november 1715 somnar hon in, 79 år gammal.

Och vi unnar henne att somna in nu innan hela den värld som hon slitit med och säkrat rämnar helt och hållet. För den stormakt hon giftes in i, som hon har förvaltat till bästa förmåga, är på väg att monteras ner. Och hennes barnbarn Karl XII kommer snart att möta döden. [...] I Riddarholms kyrka får hon sen vila för evigt tillsammans med sin make och sin son.

Poddavsnittet avslutas med en beskrivning av Düringers och Tegenborg Falkdalens gemensamma bild av Hedvig Eleonora. Hon var en samlade gestalt och *matriark* i den svenska kungafamiljen och för eftervärlden har hennes byggenkap satt sin prägel. Främst i form av Drottningholms slott som i dag är med på UNESCO:s världsarvslista. För att sätta punkt på berättelsen spelas P3 Historias vinjett.

6.3 Anakronismens funktion och konsekvenser

Vid avlyssnandet av poddavsnittet om Hedvig Eleonora så uppmärksammades flera anakronistiska ordval som Cecilia Düringer använde sig av. Några exempel var bland annat *kändis*¹⁰⁶, *karriärstege*¹⁰⁷ och *pappamånader*¹⁰⁸ vilka alla i relation till den historiska berättelsen skapar en otidsenlig innebörd. I kommande inslag kommer en diskuterande analys genomföras av de anakronistiska ord som användes mer än en gång i berättelsen. Ordens betydelse och i vilken tid de har sitt ursprung kommer att diskuteras, samt i vilket sammanhang de brukades och vilken funktion de får i berättelsen.

6.3.1 Tonåring

Det ord som användes mest frekvent var ordet *tonåring*.¹⁰⁹ Förutom att Düringer kallade Hedvig Eleonora flera gånger för tonåring så beskrev hon även Karl XI som en *oerfaren tonåring*¹¹⁰ och Karl XII som en *störig tonårsslyngel* för att förklara hans oroväckande beteende i ung ålder. Enligt *Nationalencyklopedin*, NE, har ordet tonåring använts sedan 1930-talet. Ordet beskriver en pojke eller flicka som är i ett åldersstadium där de är på väg att gå från att vara ett barn till att bli en vuxen människa.¹¹¹ Ordets betydelse har sedan dess förändrats och utvecklats och kom

¹⁰⁶ Används för att beskriva Drottning Kristina. Ordet *kändis* har sitt ursprung i 1960-talet enligt [NE](#). Ordet förekommer även i andra avsnitt av P3 Historia för att beskriva historiska personer, bland annat Gustav III, vilket också där får anakronistisk innebörd.

¹⁰⁷ Används för att beskriva Hedvig Eleonoras förflyttning från att vara hertiginna till att bli drottning. Ordet *karriärstege* har sitt ursprung i år 1959 enligt [NE](#) och beskriver en persons befordran inom ett företag.

¹⁰⁸ Används för att berätta att Karl X inte hade tid att vara hemma i Sverige och ta hand om hans son, Karl I, eftersom han var upptagen med att kriga. Enligt [NE](#) börjar ordet *pappamånad* användas år 1975 och beskriver de månader som är reserverade åt pappan för att kunna ta hand om sitt barn.

¹⁰⁹ Ordet tonåring används även i andra poddavsnitt från P3 Historia, bland annat beskriva Marie Antoinette, Drottning Kristina, Jeanne d'Arc, Napoleon Bonaparte m.fl

¹¹⁰ Används för att beskriva Karl I oerfarenhet av krig.

¹¹¹ *Nationalencyklopedin*, "[Tonåring](#)" (hämtat 2022-04-26)

bland annat att användas i samband med 1960-talets ungdomskulturer för att beskriva rebelliska och upproriska unga personer i åldrarna 18-28 år.¹¹²

4:45 minuter in i avsnittet dyker ordet tonåring upp för första gången i berättelsen. Det är i samband med att Düringer framhäver Hedvig Eleonora som en *giftas mogen tonåring*. För att få gifta sig i Sverige idag måste båda parter ha fyllt 18 år, men i berättelsen beskriver Düringer att Hedvig Eleonora endast är 17 år när hon blir vald till den 32 åriga Karl X:s maka. Men innan hon blev vald att äkta kungen av Sverige var hon redan bortlovad till en annan man, vilket indikerar på att betydelsen av att vara giftas mogen tonåring under 1600-talet var yngre än 18 år gammal. Karl X och Hedvig Eleonora gifter sig dock på hennes 18 års dag, vilket i relation till dagens samhälle gör henne myndig till att gifta sig.¹¹³ Under 1600-talet såg däremot villkoren annorlunda ut i Sverige för i vilken ålder en person ansågs vara giftasmogen. I 1608 års kyrkoordning skrivs det fram att en kvinna får gifta sig från och med den dagen hon fyller 15 år.¹¹⁴ I relation till dagens syn på äktenskapet blir detta scenario otänkbart och även olaglig för lyssnaren. Om lyssnaren inte har en förståelse för hur äktenskapsnormerna såg ut på 1600-talet så kan således föreningen mellan Karl X och Hedvig Eleonora uppfattas som opassande. Både med tanke på den stora ålderskillnaden mellan dem samt att hon utifrån nutidens normer är minderårig.

44:02 in i avsnittet beskriver Düringer den 16 åriga Karl XII som en *störig tonårsslyngel*. I samband med detta kopplar hon ihop denna beskrivning av den unga kungen med ett svinigt festande och supande, trakasserier och djurhetsning. Beteendet som Düringer beskriver går att på flera punkter koppla ihop till 1960-talets rebelliska ungdom, där festande, supande och trakasserier var något vanligt förekommande inom de olika ungdomskulturerna. I bakgrunden spelas även modern klubbmusik som förstärker känslan av att Karl XII:s uppförande går i linje med den moderna bilden en tonårsrebell.

¹¹² Horgby, Björn, 2007, *Rock och uppror: Amerikans, brittisk och svensk rockkultur 1955-1969*, Carlssons Bokförlag, Stockholm, ss. 34

¹¹³ *Nationalencyklopedin*, "[Barnäktenskap](#)" (hämtat 2022-04-26)

¹¹⁴ Antikforskning, "[När du vill veta lite mer om...VIGSELBOKEN av Daniel Johnsson](#)" (hämtat 2022-05-15)

6.3.2 Mobbning

Ett annat ord som användes flera gånger var ordet *mobbning*. 31:10 minuter in i avsnittet använder sig Düringer av detta ord för att beskriva Hedvig Eleonoras beteende mot sin då nyblivna svärdotter, den danska prinsessan Ulrika Eleonora. Hedvig Eleonora beskrivs av Düringer som svärmodern från helvetet. Hon ger svärdottern isande blickar och poängterar att Ulrika Eleonora inte hör hemma i Sverige och på slottet tre kronor. Düringer berättar även att Karl XI inte ”sätter ner foten och får stopp på mobbningen” utan han håller sin mor högt.¹¹⁵

Och dessutom strösslar han mamsen med andra tjugiga titlar, som exempel Hennes Majestät Drottningen Min Kära Fru Moder. Ulrika Eleonora däremot kallar Karl för Min Hustru.¹¹⁶

Ordet mobbning beskriver en situation där en eller flera personer, vid upprepade gånger eller under en tidsperiod åsamkar obehag eller skada hos en annan person.¹¹⁷ Ordet började användas 1969 i Sverige och introducerades av läkare, Peter Paul Heinmann. Forskning kring människans flockbeteende har ända sedan 1800-talet intresserat socialpsykologer, men uttrycket mobbning användes först i samband med forskning kring situationer där flera eller en grupp av barn ger sig på ett ensamt barn.¹¹⁸

I relation till situationen mellan Hedvig Eleonora, Ulrika Eleonora och Karl XI så går det att på ett sätt koppla den negativt betonaade behandlingen mot Ulrika Eleonora som en form av mobbning, men det är användningen av det specifika uttrycket som skapar en anakronistisk mening. Situationen mellan parterna, enligt Düringer, grundar sig i Hedvig Eleonoras redan underliggande ilska mot danskarna eftersom Danmark har hotat hertigdömet Hollstein/Gottorp under en lång tid. Karl XI respekterar även sin mor och ser upp till henne eftersom hon har lång erfarenhet av det svenska hovet och av att styra landet. När Düringer då använder sig av ordet mobbning för att förklara situationen så finns risken att lyssnaren uppfattar den utifrån dagens samhällsnormer. Men utifrån den kontext som Düringer använder sig

¹¹⁵ (32:30 min)

¹¹⁶ (32:45 min)

¹¹⁷ *Nationalencyklopedin*, "[Mobbning](#)" (hämtat 2022-05-15)

¹¹⁸ Höjer, Henrik, 2011, *Forskning&Framsteg*, "[Så upptäcktes svensk mobbning](#)" (hämtat 2022-05-15)

av ordet så är det här inte det syftet, utan snarare att på ett sätt förklara hur Hedvig Eleonora behandlar Ulrika Eleonora. Utifrån den vinklingen går det att anta att Hedvig Eleonora och Karl XI uppfattas som elaka och oförstående personer av lyssnaren.

6.3.3 Matriark

I slutet av poddavsnittet används ordet *matriark* för att förklara Hedvig Eleonoras betydelse för dåtidens samhälle men också betydelsen för eftervärlden. I samband med detta berättar Karin Tegenborg Falkdalen om Hedvig Eleonoras byggegenskap genom Drottningholms slott som idag finns på UNESCO:s världsarvslista, *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*. Düringer använder även ordet matriark för att förklara änkedrottningens maktposition i det svenska hovet under ett halvt århundrade.

Ordet matriark är ursprungligen en motpol till patriark och började användas först under 1880-talet. Ordet betonar en kvinnas makt i samhället där hon har avgörande andel makt.¹¹⁹ Även om ordet i sig på ett sätt kan kopplas samman med Hedvig Eleonoras långa period som Sveriges ledande monark, kan ordet på ett annat sätt skapa en felaktig bild av 1600-talets egentliga samhällsnorm när det handlar om kvinnornas tillgång till makt. Kvinnan under 1600-talet saknade bland annat mannens maktposition gällande juridiska rättigheter och inom den offentliga maktutövningen i skråväsendet och rådstugurätten. Mannen eller fadern var de som hade makt och vårdnad av kvinnan eftersom hon själv inte var myndig och inte heller fick äga något. Däremot fanns det ett undantag mot änkor, vilka hade nästintill samma befogenheter som männen så länge de inte gifte om sig.¹²⁰ Det kanske var just detta undantag i kombination med att hon var drottning av Sverige som resulterade i att hon hade den makten att styra tillsammans med hovet. Hon blev dessutom tilldelad ett livgeding¹²¹ efter Karl X:s död som innefattade både mark och pengar. Så utifrån den aspekten så skulle det kunna tolkas som att Karl X fortfarande styrde Hedvig Eleonora även efter sin död.

¹¹⁹ *Nationalencyklopedin*, "[Matriarkat](#)" (hämtat 2022-04-29)

¹²⁰ *Nationalencyklopedin*, "[Kvinnans historia](#)" (hämtat 2022-05-15)

¹²¹ *Nationalencyklopedin*, "[Livgeding](#)" (hämtat 2022-05-16)

7. Diskussion

Resultatet av den föreliggande studien visar att det går att göra en tydlig koppling mellan P3 Historias sätt att bruka historien och Karlssons politisk-pedagogiska historiebruk. Det är främst den pedagogiska dimensionen som gestaltas utifrån de historiska berättelserna som lyfts fram och i vilket syfte de berättas. Redan i beskrivningen av podden på SR:s hemsida står det att berättelserna handlar om människorna som ”[...] ändrade tidens gång och satte avtryck för all framtid.”¹²². På så sätt går det att tolka att P3 Historia, genom berättelserna om dåtidens människor, vill förmedla kunskaper som kan göra både nutiden och dåtiden mer begriplig för lyssnaren. I intervjun för DN gör Düringer det tydligt att det även finns en historiedidaktisk utgångspunkt i framställandet av poddavsnittet. Detta går att tolkas utifrån två punkter, dels genom att poddens syfte är att ge lyssnarna möjlighet att ta igen missad tid från historiektionerna, dels utifrån att poddens fokusgrupp är unga personer i åldrarna 16-24. I likhet med Thorps studie, som visade att populärhistoriska artiklar skulle kunna användas som komplement inom historieundervisningen då de presenterar olika perspektiv på historien, så skulle även P3 historias personcentrerade innehåll kunna ge ytterligare ett kompletterande perspektiv till läromedlen.

Utifrån Karlssons historiebrukstypologi går även att göra en tydlig koppling mellan P3 Historia och det kommersiella historiebruket. Podden, liksom andra populärhistoriska framställningar såsom tidskrifter, böcker, dokumentärer och TV-program, syftar bland annat till att förmedla historiska berättelser till den breda massan.¹²³ Düringer berättade i intervjun för DN att ambitionen med P3 Historia främst är att ge ungdomar i åldrarna 16-24 år chansen att, på ett underhållande och avslappnat sätt, ta igen missad tid från historiektionerna. Detta genom att höra berättelserna om personerna ”[...] som skapade vår historia [...]”.¹²⁴ Hon påpekar

¹²² Sveriges Radio AB, [Om P3 Historia](#) (hämtat 2022-05-22)

¹²³ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 64

¹²⁴ Sveriges Radio AB, [Om P3 Historia](#) (hämtat 2022-05-21)

även att podden i förlängningen har lockat den äldre lyssnarskaran, vilket gör den kommersiella aspekten ännu tydligare.¹²⁵

Utöver de ovan nämnda historiebruk som studien fokuserat på, så går det även att se en form av existentiellt historiebruk i podden. Detta eftersom den handlar om att lyssnarna ska minnas de personer som, genom sina handlingar i historien, har påverkat dagens samhälle. Detta skulle kunna bidra till att stärka lyssnarens relation till den samtid hen existerar i, genom att hen tar del av de här historiska berättelserna.¹²⁶ Och inte minst genom de nationella berättelserna.

Likt Popp's undersökning visade även resultatet i föreliggande studie att det är den nationella historieskrivningen som får mest fokus.¹²⁷ Europeisk historia är det som flest poddavsnitt handlar om, inte minst berättelser om svenska aktörer och i synnerhet svenska kungligheter. Detta visade sig även tydligt utifrån P3 Historias egna temakategoriseringar där svenska kungligheter var en av de mest avsnittstäta kategorierna. Anledningen att P3 Historia utgår från den nationella historieskrivningen, och även europeisk historia som har haft nationell påverkan, kan vara att det är där som lyssnarnas förkunskaper vilar. Dels då svensk historia mest trolig är det som även får mest utrymme i läromedlen i den svenska skolan, dels att de som lyssnar med största sannolikhet redan känner till några av de kända svenska personerna som P3 Historia berättar om. Utifrån poddens egna periodkategoriseringar visade det sig att det är 1900-talets historia som uppmärksammas mest. Utifrån det existentiella historiebruket, och även utifrån Seixas och Mortons tanke kring historiskt perspektiv, skulle detta kunna tolkas som att det är den tiden i historien som blir mest igenkännbar hos lyssnarna. Främst då avståndet mellan dåtid och nutid inte är så stort och på så sätt kan ha fler likheter än skillnader med dagens samhälle och människor.

Düringers ambitioner om att ge mer utrymme åt historiska kvinnliga aktörer visade sig i resultatet väldigt tydligt, då närmare 50% av alla poddavsnitten behandlar kvinnor som på olika sätt har påverkat historien. Även P3 Historias egen

¹²⁵ Dagens Nyheter, [Cecilia Düringer: "Ja, är övertygad om att 'P3 Historia' gör de unga lyssnarnas liv större"](#) (hämtat 2022-05-21)

¹²⁶ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 57

¹²⁷ Popp, Susanne, 2015, s. 49

temakategori, *Konst och kultur*, visade ett avvikande innehåll från de resterande kategorierna då den bara lyfter fram kvinnliga aktörer. Varför det endast är kvinnor som presenteras i denna kategori går inte riktigt att svara på utifrån resultatet av den här undersökningen. Det går däremot att, utifrån bilagan, se att flera historiska personer som haft kulturell påverkan i historien inte har blivit tilldelad någon kategori. Detta behandlar främst manliga aktörer.¹²⁸

I det analyserade avsnittet om Hedvig Eleonora visade det sig även att den gästade experten var en kvinna. Det var enligt intervjun i DN ytterligare en ambition hos Düringer, att låta fler kvinnliga historieexperter träda fram med sina kunskaper. Men då syftet med föreliggande studie inte var att undersöka de utvalda experterna till programmet så kan inte någon djupare diskussion kring detta område göras. Men det lämnar utrymme för eventuellt en vidare studie, behandlande den kvinnliga historieexpertens framträdande i poddavsnittet i P3 Historia och kanske även inom andra populärhistoriska historiefremställningar.

I resultatet av den narrativa analysen i föreliggande studie identifierades att poddavsnittet om Hedvig Eleonora har en tydlig handlingsdriven karaktär. Detta visade sig utifrån två aspekter. Den första delen handlar om att de som medverkar, Cecilia Düringer och Karin Tegenborg Falkdalen i kombination med de dramatiserade sekvenser, driver programmet framåt genom den historiska berättelsen. Den andra delen handlar om att den historiska huvudpersonen de berättar om driver berättelsen framåt utifrån sina handlingar genom livet, vilket visar att aktörsperspektivet är tydligt framträdande. Den ena aspekten utesluter således inte den andra eftersom de båda kompletterar varandra för att driva poddavsnittet framåt. Den handlingsdrivna karaktären visade sig även på det sätt som Düringer, Tegenborg Falkdalen och dramatiseringarna byter av varandra. Dramatiseringarna är strukturerade för att skapa spänning och för att uppmärksamma lyssnaren om att något nytt är på väg att hända i berättelse. I regel beskriver den något som skapar dramatik, tragedi eller spänning. I relation till Hancooks studie, som visade att avbrytande sekvenser uppmärksammar lyssnaren på nytt, kan detta vara ett sätt att

¹²⁸ Några exempel är avsnitt 76 berättar om William Shakespeare, avsnitt 105 berättar om Wolfgang Amadeus Mozart och avsnitt 110 berättar om Leonardo da Vinci.

skapa ett fortsatt intresse och en nyfikenhet hos lyssnaren så hen inte slutar att lyssna för att innehållet blir för monotont.¹²⁹

Düringer ställer även frågor flera gånger under programmet, som hon antingen på ett kortfattat sätt svarar på själv, eller som besvaras av Tegenborg Falkdalen. I relation till Seixas och Mortons koncept kring kontinuitet och förändring, vilket innebär att det främmande förgångna kommer till synes, ställs vissa frågor på ett sätt som skulle kunna tolkas som att hon försöker skapa en diskussion kring en förändring, där det i den historiska berättelsen finns en konstaterad kontinuitet.¹³⁰ Düringer ställer bland annat frågan kring kvinnans ställning i 1600-talets samhälle, vilket därefter påbörjar en sekvens i poddavsnittet där detta diskuteras. Kontinuiteten i diskussionen grundar sig i det mansdominerade 1600-talssamhället. Förändringen skapas i diskussionen där Düringer och Tegenborg Falkdalen reflekterar över Hedvig Eleonoras maktposition som kvinna i det svenska hovet. Under den här tiden, berättar Tegenborg Falkdalen, fanns det en stor misstro mot kvinnor att styra, men att denna fördom under Hedvig Eleonoras långa regeringstid, både som drottning, änkedrottning och representant i förmyndarregeringen, till slut accepterades av det mansdominerade riksrådet.

I den narrativa analysen är det tydligt att den inledande dramatiseringen, hooken, syftar till att skapa en nyfikenhet och ett intresse att vilja lyssna vidare. I avsnittet om Hedvig Eleonora så beskriver hooken en tragisk händelse i hennes liv, att hennes make, kung Karl X, har avlidit. Hon står då inför dilemmat över vem som kommer att leda landet i hans ställe, till dess att den unge prinsen Karl XI är gammal nog att bli kung över Sverige. Lyssnaren får aldrig reda på hur Hedvig Eleonora löser sitt dilemma, något som gör att lyssnaren måste höra vidare på avsnittet för att få reda på svaret. Informationsinnehållet i hooken skulle dels kunna kopplas till Jo's studie, där det visade sig att lyssnarna blir nyfikna och vill veta mer när de får höra skvaller, dilemman eller hemligheter.¹³¹ I det avseendet finns det indikationer på att hooken,

¹²⁹ Hancock, Danielle, 2016, s. 226

¹³⁰ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 82

¹³¹ Jo, Kyoo Sang, 2015, s. 17

med utgångspunkt i vad den berättar, kan skapa den nyfikenhet hos lyssnarna som krävs för att de ska ta steget att lyssna vidare på avsnittet.

I jämförelse med Popp's studie skulle hooken i avsnittet även kunna representera en del av det hon i sin studie framhäver som layout. Rubriker, bilder och färger är, enligt hennes resultat, centrala utifrån syftet att skapa intresse och nyfikenhet hos en person att vilja läsa den populärhistoriska artikeln.¹³² Hooken i poddavsnittet berättar på ett bildligt och detaljerat sätt hur det ser ut (väder, känsla, vad huvudpersonerna ser, vad personerna har på sig etcetera) runt omkring scenen som utspelar sig. Düringer försöker på ett annat sätt skapa intresse genom att skriva titlarna till poddavsnitten genom alliteration. Düringers alliterationer (rubrik) i kombination med hookens iscensättningen genom texten (bild och färg) skulle kunna skapa förutsättningarna för det Popp kallar för layout.

I jämförelse med populärhistoriska tidskrifter, där både textinnehåll och bilder är lättåtkomliga för läsaren eftersom hen kan bläddra i tidskriften och snabbt se artiklar som eventuellt kan vara av intresse, blir främst hooken till poddavsnitten i P3 Historia ett utmanande uppdrag utifrån en helt annan dimension. Den måste dels genom sin upplästarexempel ge lyssnarna förutsättningarna att kunna skapa en egen bild i sitt huvud utifrån det som sägs, dels måste den person som dramatiserar hooken med sin egen röst ge liv åt berättelsen utifrån sättet hen läser upp dramatiseringen. Diskussionen kring detta är ett intressant perspektiv och skulle kunna studeras ytterligare i en framtida studie, utifrån hur olika populärhistoriska medier försöker skapa intresse och nyfikenhet hos lyssnaren/läsaren/tittaren genom upplägg och struktur.

I radioprogrammet Morgonpasset i P3, som tidigare nämnts, berättade Düringer att hon som manusförfattare och programledare för P3 Historia tjänar pengar på att skriva trams av historia. Uttalandet kan på ett sätt tolkas som att hon i grund och botten inte lägger så stor vikt vid att den historiska kontexten i berättelsen ska vara så korrekt som möjligt, så länge det underhåller lyssnarna. Då uttalandet gjordes i samband med en förklaring av skillnaden mellan läraryrkets uppdrag och historieförmedlingen i P3 Historia, kanske det egentligen handlar om att göra en

¹³² Popp, Susanne, 2015, s. 49

beskrivning utifrån två extrema ytterligheter.¹³³ Men däremot visade analysen av poddavsnittet om Hedvig Eleonora att Düringer ofta använder sig av anakronistiska ord när hon berättar om historien. I resultatet lyftes bland annat orden: tonåring, mobbning, matriark, pappamånad, karriärstege och kändis, vilka alla får en anakronistisk innebörd i relation till den historiska kontexten.

I radioprogrammet Morgonpasset i P3 berättade Düringer att hon som manusförfattare och programledare för P3 Historia tjänar pengar på att skriva trams av historia. Uttalandet kan på ett sätt tolkas som att hon i grund och botten inte lägger så stor vikt vid att den historiska kontexten i berättelsen ska vara så korrekt som möjligt, så länge det underhåller lyssnarna. Då uttalandet gjordes i samband med en förklaring av skillnaden mellan läraryrkets uppdrag och historieförmedlingen i P3 Historia, kanske det egentligen handlar om att göra en beskrivning utifrån två extrema ytterligheter.¹³⁴ Men däremot visade analysen av poddavsnittet om Hedvig Eleonora att Düringer ofta använder sig av anakronistiska ord när hon berättar om historien.

I resultatet identifierades orden: tonåring, mobbning, matriark, pappamånad, karriärstege och kändis, där alla får en anakronistisk innebörd i relation till den historiska kontexten. I och med användningen av de anakronistiska orden, minskar Düringer på avståndet mellan det förflutna och nutiden, vilket både kan generera positiva effekter och negativa konsekvenser. Det är ett tydligt attribut i det politisk-pedagogiska historiebruket att brukaren tenderar att skapa mer begripliga och moderna jämförelser mellan nutid och dåtid, men på bekostnad av dess olikheter.¹³⁵ Risken med att använda ord som inte hör till den tid i historien som det berättas om, är att det förflutnas verkliga världsuppfattning blir för lik vår egen världsuppfattning. På så sätt försvinner dåtidens annorlundahet. Som Seixas och Morton betonar utifrån konceptet historiskt perspektiv, så är det viktigt att som berättare av historien inte göra den för lik vår egen tid, utan berätta den utifrån

¹³³ Sveriges Radio AB, "[Från gymnasielärare till vinnare av På spåret – Cecilia Düringer](#)", *Morgonpasset i P3 – Gästen* (hämtat 2022-05-21)

¹³⁴ Sveriges Radio AB, "[Från gymnasielärare till vinnare av På spåret – Cecilia Düringer](#)", *Morgonpasset i P3 – Gästen* (hämtat 2022-05-21)

¹³⁵ Karlsson, Klas-Göran, 2004, s. 63-64

genom dåtidens människors glasögon.¹³⁶ Det är dock av vikt i detta avseende att diskutera kring Düringers syfte med ordanvändningen. Då det i presentationen av P3 Historias ambitioner med podden framkom att det finns en tanke om att innehållet på ett sätt ska vara undervisande, kan användningen av de anakronistiska orden syfta till att förenkla berättelsen så att de unga lyssnarna ska skapa en ungefärlig uppfattning om hur historien kan ha utspelat sig.

Däremot är det i en del av poddavsnittet om Hedvig Eleonora som Düringer och Tegenborg Falkdalen i stället låter historiens annorlundahet framträda, genom att beskriva ordet biläger. Ordet Biläger kommer från det tyska ordet *Beilager* och är ett äldre ord för samlag. Ordets egentliga innebörd handlar om att furstliga nygifta par genomför det första äktenskapliga samlaget i närvaro av bröllopets gäster.¹³⁷ Den här ceremonin genomförs inte längre, utan slutade vara en obligatorisk del av det nya äktenskapet under slutet av 1700-talet.¹³⁸ Ur ett historiedidaktiskt perspektiv så skulle detta exempel kunna användas som en utgångspunkt för att diskutera hur det sexuella inom äktenskapet har förändrats genom historien. Detta i syfte att jämföra det främmande förflutna med den bekanta nutiden.

Då det uppdagades genom anekdotisk bevisföring i Morgonpasset i P3, att P3 Historia lyckats väcka en nyfikenhet och ett intresse hos en elev att vilja att lära sig mer om historien, så har de anakronistiska orden gjort historien mer begriplig för lyssnaren. I jämförelse med Teckchandani & Obstfelds resultat, där det framkom att en elev förstått sin utbildning inom entreprenörskap bättre genom att lyssna på en podd om ämnet, talar detta för att även P3 Historia skulle kunna användas som ett komplement inom historieundervisningen. Dels för att eleverna kan använda podden på ett enkelt och lättillgängligt sätt genom sina smarttelefoner, dels för att P3 Historia lyfter ett nytt personcentrerat perspektiv som kan komplettera historieundervisningen.¹³⁹

¹³⁶ Seixas, Peter & Morton, Tom, 2013, s. 138

¹³⁷ *Nationalencyklopedin*, "[Biläger](#)" (hämtat 2022-04-28)

¹³⁸ *Nationalencyklopedin*, "[Sängledning](#)" (hämtat 2022-04-28)

¹³⁹ Teckchandani & Obstfeld, 2017, s. 29-30

8. Sammanfattning

Intresset för historien har sedan 1990-talet ökat markant. Populärhistoriska framskrivningar har i samband med detta skapat en större tillgänglighet och ökad konsumtion av historia. Förutom populärhistoriska tidskrifter och böcker har den teknologiska utvecklingen under 2000-talet skapat nya möjligheter att nå ut till ännu fler människor i samhället. Denna utveckling har också resulterat i att fler kan skapa egna populärhistoriska framställningar av historien genom exempelvis TV-serier, dokumentärer och poddradiokanaler. Utifrån detta väcktes intresset av att undersöka den svenska poddradiokanalen P3 Historia och på vilket sätt de berättar om och brukar historien. Syftet med denna undersökning var således att undersöka P3 Historias historiebruk utifrån sitt innehåll och på vilket sätt de berättar om historien med hjälp av poddradion som verktyg. Undersökningen riktade även sitt fokus mot att genomföra en narrativ analys för att på så sätt se hur podden bygger upp berättelsen och hur de genom innehållet försöker skapa intresse och nyfikenhet hos lyssnaren.

För att möta undersökningsområdet användes två metoder. En kvantitativ metod användes i syfte att undersöka P3 Historias historiebruk utifrån perioder/tider, plats, personer, teman och kön. Informationen sammanställdes därefter i tabeller för att på så sätt skapa en tydlig överblick av materialet. En kvalitativ metod, i form av en narrativ analys, användes för att undersöka ett av poddavsnittet utifrån innehåll, struktur och av vilka metoder som P3 Historia använder sig för att skapa nyfikenhet och intresse för den historiska berättelsen. Den narrativa analysen utgick från tre inslag som uppmärksammades som viktiga delar i avsnittets uppbyggnad. Det första inslaget behandlade hooken, vilket är den inledande delen i poddavsnittet. Det andra inslaget behandlade den handlingsdrivna karaktären, dvs. på vilket sätt som P3 Historia driver berättelsen framåt och det tredje och sista inslaget behandlade författarens användning av anakronistiska ord och i vilket syfte hon använder dem.

Resultatet till föreliggande studie visade att P3 Historia har ett tydligt personcentrerat innehåll där berättelserna handlar om historiska personer som har påverkat sin samtid, och som i förlängningen har påverkat nutiden i olika avseenden. Podden har även ett tydligt politisk-pedagogiskt historiebruk och syftar till att

lyssnarna, genom de historiska berättelserna, ska lära sig av det förflutna för att förstå sin samtid. Då poddens syfte även är att ge lyssnaren möjligheten att ta igen missad tid från historielektionen, tyder detta på att P3 Historia har en form av historiedidaktiskt perspektiv till sitt innehåll. Undersökningen visade även att textförfattaren vid många tillfällen använder anakronistiska ord för att beskriva vissa situationer, eller i syfte att förklara ett beteende hos den historiska personen.

I diskussionen jämfördes resultatet av föreliggande studie och den tidigare forskningen där övervägande likheter kunde identifieras. I den tidigare forskningen behandlande populärhistoriska framställningar av historien, fanns det likheter kring hur artiklar använder sig av layout (rubriker, bilder och färger) för att skapa nyfikenhet och intresse, och hur P3 Historia använder sig av dels Cecilia Düringers titlar som är framskrivna genom allitteration. Dels hur hooken på ett bildligt sätt berättar den inledande dramatiseringen för att göra lyssnarna nyfikna och lyssna vidare. I jämförelse med Jo's studie fanns det även likheter kring hur intresse och nyfikenhet skapas utifrån att de som medverkar i avsnittet pratar som att ämnet behandlar skvaller, hemligheter och dilemman. På liknande sätt presenterades även hooken när den berättar om att huvudpersonen bland annat står inför olika dilemman. Det fanns även likheter med Thorps undersökning om historiebruket populärhistoriska tidningar, där både tidningarna och P3 Historia använder sig av ett politisk-pedagogiskt och kommersiellt historiebruk. I jämförelse med Poppes studie fanns det likheter gällande vilken historia som får störst utrymme i de populärhistoriska framställningarna, vilket visade sig vara främst nationell historia eller historia som har haft nationell påverkan. Likheter identifierades även hos Hancooks studieresultat, där avbrytande sekvenser i P3 Historias poddavsnittet också användes för att uppmärksamma lyssnaren på nytt för att skapa intresse och nyfikenhet.

Referenslista

Källor

P3 Historia, 114 avsnitt mellan 2017 och 2021, där avsnitt 92 från 18 februari 2021 om Hedvig Eleonora har varit särskilt undersökt

Litteratur

Bottomley, Andrew J., (2015) ”Podcasting: A Decade in the Life of a ‘New’ Audio Medium: Introduction, *Journal of Radio & Audio Media*, 22:2 164-169, DOI: <https://doi.org/10.1080/19376529.2015.1082880>

Berry, Richard (2016) ”Podcasting: Considering the evolution of the medium and its association with the word ‘radio’, *The Radio Journal International Studies in Broadcast and Audio Media*, 14 (1). Pp. 7-22- ISSN 14764504
DOI: http://dx.doi.org/10.1386/rjao.14.1.7_1

Denscombe, Martyn (2018) *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, Studentlitteratur, Lund

Hancock, Danielle, 2016, “Welcome to Welcome to Night Vale: First steps in exploring the horror podcast” I: *Horror studies*. Oct2016 Vol. 7 Issue 2, p219-234. 16p. DOI: 10.1386/host.7.2.219_1

Historiskan: Sveriges första kvinnohistoriska tidning, Om historiskan, <https://historiskan.se/om-historiskan/> (hämtad 2022-04-23)

Holmqvist, Fredrik (2016) *Populärhistoriens tjusning och kraft – Peter Englund och Herman Lindqvist i svensk historiekultur 1988-1995*, Umeå universitet: Umeå Studies in History and Education 14

Höjer, Henrik (2011) ”Så upptäcktes svensk mobbing”, *Forskning&Framsteg* <https://fof.se/artikel/2011/7/sa-upptacktes-svensk-mobbning/> (hämtat 2022-05-15)

Jacobsson, Katharina & Skansholm, Ann (2019) *Handbok i uppsatsskrivande: för utbildningsvetenskap*, Upplaga 1, Studentlitteratur, Lund

- Jo, Kyoo Sang (2015) *Rhetorical Analysis of a Political Satire Podcast, "Naneun Ggomsuda"*, diss, San Diego State University, San Diego
- Johnsson, Daniel (2016) "När du vill veta mer om...VIGSELDAGBOKEN", *Anforskning: "En resa genom tiden med sina förfäder"* <https://anforskning.files.wordpress.com/2016/01/vigselboken2.pdf> (hämtat 2022-05-15)
- Karlsson, Klas-Göran (2004) "Historiedidaktik: begrepp teori och analys" I: Karlsson, Klas-Göran & Zander, Ulf (red.) *Historien är nu: en introduktion till historiedidaktiken*, Studentlitteratur AB, Lund
- Karlsson, Klas-Göran (2014) "Historia, historiedidaktik och historiekultur" I: Karlsson, Klas-Göran & Zander, Ulf (red.) *Historien är närvarande. Historiedidaktik som teori och tillämpning*, Studentlitteratur AB, Lund
- McCracken, Ellen (2017) *The Serial Podcast and Storytelling in the Digital Age*, Routledge Taylor & Francis Group, DOI: 10.4324/9781315210704
- Nationalencyklopedin*, Sveriges Radio
 AB.<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sveriges-radio-ab> (hämtad 2022-04-19)
- Norrhem, Svante & Nyström Daniel (2011) *Arkiv och perspektiv: Finns det en motsättning mellan populärhistoria och genushistoria?* Scandia; 77.
- Popp, Susanne (2015) "Popular history magazines between transmission of knowledge and entertainment – some theoretical remarks" I: Popp, Susanne, Schumann, Jutta, Hannig Miriam, *Commercialised History: Popular History Magazines in Europe*, Peter Lang GmbH
- Seixas, Peter & Morton, Tom (2014) *The big six: historical thinking concepts*, Nelson Education, Toronto

Teckchandani, Atul & Obstfeld, David (2016) *Storytelling at It's Best: Using the StartUp podcast in the Classroom*, *Management Teaching Review*, Vol. 2(1) 26-34, DOI: <https://doi.org/10.1177/2379298116674696>

Thorp, Robert (2015) "Popular history magazines and history education", *Historical Encounters: A journal of historical consciousness, historical cultures, and history education*, 2(1) 102-112

Bilaga

Denna sammanställning visar inom hur många av P3 Historias egna kategorier som respektive poddavsnitt förekommer eller inte förekommer inom. I den första kolumnen presenteras namnet på avsnittet, och den andra kolumnen visar vilka kategorier som respektive avsnitt har blivit placerad inom.

Poddavsnitt	Kategoriindelning
1.Rasputin	1900-tal
2.Marie Antionette	1700-tal Härskare
3.Bonnie & Clyde	1900-tal Banbrytare
4.Kleopatra	F.kr – 1400-tal Härskare
5.Stockholms blodbad - Kristina vs Kristian	1500-tal Svenska Kungligheter
6.Drottning Kristina	1600-tal Svenska Kungligheter
7.Henrik VIII	1500-tal Härskare
8.Jeanne d’Arc	F.kr – 1400-tal Banbrytare
9.Gustav III	1700-tal Svenska Kungligheter
10.Häxjakten	1600-tal
11.Sophie Scholl	1900-tal Banbrytare
12.Gustav Eriksson Vasa	1500-tal Svenska Kungligheter
13.Pocahontas	1600-tal
14.Nils Dacke	1500-tal Banbrytare

15.Elisabeth I	1500-tal Härskare
16.Katarina den stora	1700-tal Härskare
17.Djingis Khan	F.kr – 1400-tal Härskare
18.Potemkin och Katarina II	Härskare
19.Gustav IV Adolf	1800-tal Svenska Kungligheter
20.Karl XIV Johan	1800-tal Svenska Kungligheter
21.Frida Kahlo	1900-tal Konst och kultur
22.Emmeline Pankhurst	1900-tal Banbrytare
23.Alexander den store	F.kr – 1400-tal Härskare
24.Harriet Tubman	1800-tal Banbrytare
25.Marco Polo	F.kr – 1400-tal Banbrytare
26.Marie Curie	1800-tal Banbrytare
27.Hypatia	F.kr – 1400-tal Banbrytare
28.Branting, Edén och Gustav V	1900-tal Banbrytare
29.Cecilia Vasa	1500-tal Svenska Kungligheter
30.Hilda Nilsson	1900-tal
31.Erik XIV	1500-tal Svenska Kungligheter

32.Mahatma Gandhi	1900-tal Banbrytare
33.Karl XII-vägen till Poltava	1700-tal Svenska Kungligheter
34.Karl XII-kris, kalabalik och krossade stormaktsdrömmar	1700-tal Svenska Kungligheter
35.Eva Perón	1900-tal
36.Maria Stuart	1500-tal Härskare
37.Mata Hari	1900-tal
38.Sofia Brzezinska	1900-tal
39.Kurt Gerstein	1900-tal Banbrytare
40.Gustav II Adolf	1600-tal Svenska Kungligheter
41.Nefertiti	F.kr – 1400-tal Härskare
42.Nikolaj II	1800-tal Härskare
43.Hildegard av Bingen	F.kr – 1400-tal Banbrytare
44.Al Capone	1900-tal Banbrytare
45.Ulrika Eleonora	1700-tal Svenska Kungligheter
46.Caligula	F.kr – 1400-tal Härskare
47.Nina Simone	1900-tal Konst och kultur
48.Saladin	F.kr – 1400-tal Härskare
49.Marsha P. Johnson	1900-tal

	Banbrytare
50.Katarina av Medici	1500-tal
51.Albert Einstein	1900-tal Banbrytare
52.Mary Wollstonecraft	1700-tal Banbrytare
53.Sitting Bull	1800-tal Härskare
54.Karin Boye	1900-tal Konst och kultur
55.Lizzie Borden	1800-tal Banbrytare
56.Pu Yi	1900-tal Härskare
57.Karin Månsdotter	1500-tal Svenska Kungligheter
58.Kublai Khan	F.kr – 1400-tal Härskare
59.Maria Eleonora	1600-tal Svenska Kungligheter
60.Moctezuma II	1500-tal Härskare
61.Johan III	1500-tal Svenska Kungligheter
62.Florence Nightingale	1800-tal Banbrytare
63.Axel von Fersen	1800-tal
64.Coco Chanel	1900-tal Konst och kultur
65.Haile Selassie	1900-tal Härskare
66.Herliga Birgitta	F.kr – 1400-tal

67.Roald Amundsen	1900-tal Banbrytare
68.Jenny Lind	1800-tal Konst och Kultur
69.Karl XI	1600-tal Svenska Kungligheter
70.Zenobia	F.kr – 1400-tal Härskare
71.Napoleon-resan till kejsartronen	1700-tal Härskare
72.Napoleon-makte, hybrisen och det monumentala fallet	1700-tal Härskare
73.Katarina Jagellonica	1500-tal Svenska Kungligheter
74.Franklin D. Roosevelt	1900-tal
75.Elise Ottesen Jensen	
76.William Shakespeare	
77.Hedvig Elisabeth Charlotta	1800-tal Svenska Kungligheter
78.Amelia Earhart	1900-tal Banbrytare
79.Wu Zetian	F.kr – 1400-tal Härskare
80.Hirohito	1900-tal Härskare
81.Charlie Chaplin	1900-tal Banbrytare
82.Sokrates	
83.Drottning Njinga	1600-tal Härskare
84.Gertrude Stein	1900-tal Konst och kultur

85.Kristian II	1500-tal
86.Carmen Miranda	1900-tal Konst och kultur
87.Snapphanarna och Göingehövdingen Sven povelsen – frihetkämpar eller bångstyriga busar	1600-tal 1700-tal
88.Julius Ceasar	Härskare
89.Ester Blenda Nordström	
90.Nostradamus	1500-tal Banbrytare
91.Malinche	1500-tal
92.Hedvig Eleonora	1600-tal 1700-tal Svenska Kungligheter
93.Lasse-Maja	
94.Maximilien Robespierre	1700-tal Härskare
95.Martin Luther King	1900-tal Banbrytare
96.Selma Lagerlöf	
97.Knut den store	Härskare
98.Drottning Victoria	1800-tal Härskare
99.Rani Lakshmibai	1800-tal Banbrytare
100.Malin Matsdotter	1600-tal
101.Elsa Laula Renberg	1900-tal Banbrytare
102.Karl X Gustav	1600-tal Svenska Kungligheter
103.Grace O'Malley	1500-tal Banbrytare

104.Kejsar Augustus	F.kr – 1400-tal Härskare
105.Mozart	
106.Josephine Baker	
107.Signe Bergman	
108.Gustav V	1900-tal Svenska Kungligheter
109.Dag Hammarskjöld	1900-tal Banbrytare
110.Leonardo da Vinci	
111.Sacagawea	1800-tal Banbrytare
112.Vlad III Påspetsaren	F.kr – 1400-tal
<i>113.Digerdöden</i>	F.kr – 1400-tal
114.Toussaint Lverture	1700-tal Banbrytare